

SpareBank 1 Gruppen AS

Rapport om solvens og finansiell stilling (SFCR) per 31.12.23

INNHALDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	5
A. VIRKSOMHET OG RESULTATER	8
A.1 VIRKSOMHET	8
A.2 FORSIKRINGSRESULTAT	11
A.2.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS	11
A.2.2 FREMTIND FORSIKRING AS	13
A.2.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS	15
A.3 INVESTERINGSRESULTAT	16
A.3.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS	16
A.3.2 FREMTIND FORSIKRING AS	17
A.3.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS	19
A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET	20
A.4.1 SPAREBANK 1 FACTORING AS	20
A.4.2 SPAREBANK 1 SPLEIS AS	20
A.4.3 SPAREBANK 1 GRUPPEN AS	21
A.5 ANDRE OPPLYSNINGER	21
B. SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL	22
B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL	22
B.1.1 RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING	22
B.1.2 ROLLER OG ANSVAR	23
B.1.3 FORUM OG KOMITEER	27
B.1.4 OPPLYSNINGER OM GRUPPEINTERNE UTKONKTRAKTERINGER	30
B.1.5 GODTGJØRING	30
B.2 KRAV TIL EGNETHET	30
B.3 RISIKOSTYRINGSSYSTEMET	30
B.4 INTERNKONTROLLSYSTEM	32
B.5 INTERNREVISJONSFUNKSJONEN	32
B.6 AKTUARFUNKSJONEN	32
B.7 UTKONTRAKTERING	32
B.8 ANDRE OPPLYSNINGER	35
C. RISIKOPROFIL	36
C.1 FORSIKRINGSRISIKO	37
C.1.1 LIVSFORSIKRINGSRISIKO	37
C.1.2 HELSEFORSIKRINGSRISIKO	38
C.1.3 SKADEFORSIKRINGSRISIKO	40
C.1.4 FORSIKRINGSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER	41
C.2 MARKEDSRISIKO	41
C.2.1 MARKEDSRISIKO - RISIKOKONSENTRASJON	42
C.2.2 MARKEDSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER	42
C.2.3 FORSIKTIGHETSPRINSIPPET	43
C.3 MOTPARTSRISIKO	43
C.4 LIKVIDITETSRISIKO	44
C.5 OPERASJONELL RISIKO	45

C.6 BÆREKRAFTSRISIKO	46
C.6.1 MILJØ OG KLIMARISIKO (E)	46
C.6.2 SOSIALE FORHOLD OG FORRETNINGSMESSIGE FORHOLD (S OG G)	46
C.6.3 BÆREKRAFTSRAPPORTERING	47
C.7 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER	47
C.8 ANDRE OPPLYSNINGER	47
D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL	48
E. KAPITALSTYRING	50
E.1 ANSVARLIG KAPITAL	50
E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV	50
E.2.1 MINIMUMSKAPITALKRAV (MCR)	51
E.2.2 SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)	51
E.2.3 KILDER TIL DIVERSIFISERINGSEFFEKTER PÅ GRUPPENIVÅ	51
E.2.4 BRUK AV VOLATILITETSJUSTERT RENTEKURVE	52
E.3 BRUK AV DEN DURASJONSBASERTE UNDERMODULEN FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET	52
E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTETE INTERNE MODELLER	52
E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET OG MANGLENDE OPPFYLLELSE AV SOLVENSKAPITALKRAVET	52
E.6 ANDRE OPPLYSNINGER	52
F. VEDLEGG	53
F.1 OFFENTLIGE QRTER	53

TABELLISTE

Tabell 1: Nøkkeltall Solvens II per 31.12.2023.	6
Tabell 2: Endring SCR 2022-2023.....	6
Tabell 3: Eierstruktur SpareBank 1 Gruppen AS.....	8
Tabell 4: SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall 31.12.23.....	9
Tabell 5: Bransjefordelt resultatregnskap 2023.....	12
Tabell 6: Bransjefordelt resultatanalyse 2023.....	13
Tabell 7: Forsikringsresultat fordelt per bransje 2023.	14
Tabell 8: Resultat av forsikringstjenester fordelt per bransje 2022.....	15
Tabell 9: Resultat av teknisk regnskap for 2023.....	15
Tabell 10: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for kollektivporteføljene.	16
Tabell 11: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for selskapsporteføljen.	17
Tabell 12: Fordeling av avkastning og forvaltning kostnader for investeringsvalgporteføljen.....	17
Tabell 13: Investeringsresultater.....	18
Tabell 14: Finansresultat per aktivaklasse.....	18
Tabell 15: Renteresultat.	20
Tabell 16: Resultatutvikling SpareBank 1 Factoring AS.	20
Tabell 17: Resultatutvikling SpareBank 1 Spleis AS.....	21
Tabell 18: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester SpareBank 1 Forsikring AS.	34
Tabell 19: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Forsikring AS.	34
Tabell 20: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Livsforsikring AS.	35
Tabell 21: Risikotyper livsforsikringsrisiko.....	37
Tabell 22: Risikotyper helseforsikringsrisiko.	39
Tabell 23: Risikotyper skadeforsikringsrisiko.	40
Tabell 24: Risikotyper markedsrisiko.....	42
Tabell 25: Tilgjengelig solvenskapital per 31.12.23.....	50
Tabell 26: Endring SCR 2022-2023.	51

FIGURLISTE

Figur 1: Juridisk struktur for selskaper i SpareBank 1 Gruppen konsern.	8
Figur 2: Organisering og rapporteringslinjer for risikostyring, internkontroll og compliance.	23
Figur 3: Overordnet risikoprofil basert på standardformelen.....	36
Figur 4: Fordeling av hovedkategorier risiko etter standardmetoden.....	36
Figur 5: Risikotyper livsforsikringsrisiko.	37
Figur 6: Fordeling livsforsikringsrisiko.	38
Figur 7: Risikokategorier helseforsikringsrisiko.....	39
Figur 8: Helseforsikringsrisiko SpareBank 1 Gruppen konsolidert.	40
Figur 9: Skadeforsikringsrisiko.....	40
Figur 10: Markedsrisiko SpareBank 1 Gruppen konsolidert.....	42
Figur 11: Endringer fra EK IFRS til tilgjengelig solvenskapital Pilar 1 SpareBank 1 Gruppen konsern. ..	48

SAMMENDRAG

Rapporten omhandler konsernets virksomhet og resultater, systemet for risikostyring og internkontroll, risikoprofil, verdsettelse for solvensformål, samt kapitalstyring. Styret i morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS har det overordnede ansvaret for alle temaene som er omhandlet i rapporten.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1-bankene og LO. SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 % av aksjene i konsernets datterselskap per 31.12.22, bortsett fra i Fremtind Forsikring AS. I Fremtind Forsikring AS eier morselskapet 65 % av aksjene og DNB de øvrige 35 %. SpareBank 1 Gruppen konsern understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger. Konsernets produkter distribueres i all hovedsak gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen og LO.

SpareBank 1 Gruppen konsern er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring, factoring, og folkefinansiering. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppen konsernets inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. Konsernet er med denne virksomhetssammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern.

SpareBank 1 Gruppen konsern oppnådde et totalresultat på 252 mill. kroner etter skatt i 2023. Samlet forvaltningskapital for konsernet var 127 mrd. kroner per 31.12.23. Per 31.12.22 var samlet forvaltningskapital 121 mrd. kroner.

Målsettingen med risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen konsern er å støtte opp under konsernets overordnede mål, bidra til trygghet for kunden, og bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er øverste ansvarlig for risikostyring og compliance i konsernet, og således øverste ansvarlig for konsernets etterlevelse av Solvens II-regelverket. SpareBank 1 Gruppen AS har på morselskapsnivå etablert fire kontrollfunksjoner, bestående av aktuarfunksjon, risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon, og internrevisjonsfunksjon. Kontrollfunksjonene er organisert uavhengig av driftsrelaterte oppgaver, og har direkte rapporteringslinje til selskapets styre og ledelse.

Konsernet har implementert en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring. Forholdet og ansvarsdeling mellom mor-, og datterselskap er regulert i gjeldende styringsdokumenter for risikostyring og internkontroll, godkjent av styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har et overordnet ansvar, og skal sikre en konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av datterselskapene i konsernet. Det er etablert egne kontrollfunksjoner i konsernets datterselskap. Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS ved CRO, rapporterer til administrerende direktør, risikoutvalget og konsernets styre. Risikostyringsfunksjonene i konsernets datterselskap rapporterer til de respektive selskapsstyrer og parallelt faglig til risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS. Øvrige kontrollfunksjoner i SpareBank 1 Gruppen AS er også organisert i en matrise med datterselskapene. Således er det etablert kontrollfunksjoner i hvert enkelt selskap.

Ved beregning av solvensmargin for SpareBank 1 Gruppen konsolidert, benyttes standardmetoden under Solvens II. Risikokategorier som inngår i konsernets beregning er markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. For konsernet utgjør markedsrisiko den største eksponeringen. Deretter følger skadeforsikringsrisiko, livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, operasjonell risiko og motpartsrisiko. Da konsernets virksomhet er svært diversifisert, gir dette betydelige korrelasjonseffekter. Kapitalkravet justeres

videre for tapsabsorberende evne for utsatt skattefordel ved inntruffet scenario, og for kundenes andel av tapet ved inntruffet scenario.

Konsernets solvensmargin ved utgangen av 2023 var 181 %. Til sammenligning var konsernets solvensmargin 169 % ved utgangen av 2022. Solvensmarginen ligger over det vedtatte målet for SpareBank 1 Gruppen konsern som er 150 %. I tabell 1 nedenfor vises nøkkeltall for Solvens II for SpareBank 1 Gruppen konsolidert, Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, og SpareBank 1 Forsikring AS per 31.12.23.

Nøkkeltall Solvens II (mill. kroner) per 31.12.23	SpareBank 1 Gruppen konsolidert	Fremtind Forsikring AS	Fremtind Livsforsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS
Solvenskapitalkrav (SCR)	7.499	3.972	1.595	3.610
Overskudd av kapital	6.057	3.595	2.265	3.710
Solvensmargin	181 %	191 %	242 %	203 %

Tabell 1: Nøkkeltall Solvens II per 31.12.2023.

Tabellen under viser endring i SCR fra 2022 til 2023 for SpareBank 1 Gruppen konsern.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert (mill. kroner)	31.12.23	31.12.22	Endring
Markedsrisiko	5.620	6.149	-529
Skadeforsikringsrisiko	3.288	3.047	241
Helseforsikringsrisiko	1.625	1.750	-125
Livsforsikringsrisiko	2.594	2.698	-104
Motpartsrisiko	299	260	39
Kapitalkrav før diversifisering totalrisiko	13.426	13.904	-478
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4.622	-4.680	58
Kapitalkrav før operasjonell risiko	8.804	9.224	-420
Operasjonell risiko	713	652	61
Regulatorisk kapitalkrav for andre finansforetak	0	453	-453
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-2.018	-1.830	-188
Kapitalkrav (SCR)	7.499	8.498	-999

Tabell 2: Endring SCR 2022-2023.

Skade- og livselskapene Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, og SpareBank 1 Forsikring AS er underlagt årsregnskapsforskriften ved utarbeidelse av ordinært årsregnskap. Det er få forskjeller mellom deres regnskap og regnskap utarbeidet etter IFRS. I sin Solvens II-balanse konsoliderer SpareBank 1 Gruppen konsern fullt ut liv- og skadeselskapet med morselskapet, og tar inn øvrige datterselskaper etter egenkapitalmetoden, hvor selskapenes egenkapital fungerer som en del av tilgjengelig solvenskapital i den konsoliderte Solvens II-balansen. Justeringene som liv- og skadeselskapet gjør for verdsettelse etter Solvens II videreføres i SpareBank 1 Gruppen konsern. Verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger er beskrevet i de kvalitative rapportene for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. De samme verdivurderingsprinsippene som er benyttet i forsikringselskapene er videreført konsistent på gruppenivå.

Konsernet har per 31.12.23 solvenskapital på 13.556 mill. kroner. Konsernet har tier 1 kapital som utgjør 10.623 mill. kroner. Videre har konsernet tier 2 kapital som utgjør 2.933 mill. kroner. Tier 2 kapital består av 1.257 mill. kroner i ansvarlig lån, 270 mill. kroner i risikoutjevningfond, og 1.406 mill. kroner i avsetning til naturskedefondet.

Konsernet har en god økonomisk og finansiell stilling og styret anser at konsernets samlede forretningsmessige eksponering er godt tilpasset dets risikoevne.

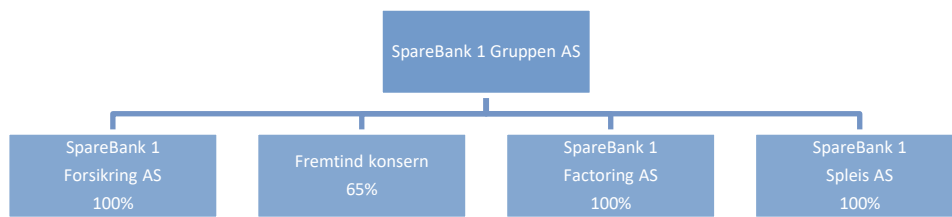
A. VIRKSOMHET OG RESULTATER

A.1 VIRKSOMHET

SpareBank 1 Gruppen konsern er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring, factoring, og folkefinansiering. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppen konsernets inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. Konsernet er med denne virksomhets sammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern, som er underlagt Solvens II regelverket.

Fremtind konsern er et delkonsern i SpareBank 1 Gruppen konsern, og inngår fullt ut i konsernets styringsmodell. Selskapet skal i henhold til aksjonærvtalen mellom SpareBank 1 Gruppen AS og DNB, så langt som mulig være autonomt og uavhengig.

Per 31.12.23 består SpareBank 1 Gruppen konsern av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS og datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, og SpareBank 1 Spleis AS. I figuren nedenfor vises organisasjonskartet og eierandeler per 31.12.23.

Figur 1: Juridisk struktur for selskaper i SpareBank 1 Gruppen konsern.

I tillegg eier SpareBank 1 Gruppen AS 50 % av aksjene i Kredinor AS. Kredinorstiftelsen eier de øvrige 50 %. Kredinor AS er således et felleskontrollert selskap. For solvensformål håndteres eierskapet som type 2 aksje under Solvens II.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1-bankene og LO. Eierne i SpareBank 1 Gruppen AS har følgende sammensetning per 31.12.23:

	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	19,50 %
SpareBank 1 SMN	19,50 %
SpareBank 1 SR-Bank ASA	19,50 %
Samarbeidende Sparebanker AS	19,50 %
SpareBank 1 Østlandet	12,40 %
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	9,60 %
Totalt	100,00 %

Tabell 3: Eierstruktur SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1 Gruppen AS eier 10 % av selskapet SpareBank 1 Utvikling DA.

SpareBank 1 Gruppen AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger. SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom sine datterselskaper produserer, leverer og distribuerer finansielle produkter. SpareBank 1 Gruppen AS sin rolle er å se til at den samlede virksomheten i konsernet er

organisert og drives på en forsvarlig måte. I tillegg har morselskapet ansvaret for leveranser av enkelte støttetjenester til datterselskapene. Rapporteringslinjen fra datterselskapene til SpareBank 1 Gruppen AS skjer fra administrerende direktør i datterselskapene via styreleder til konsernsjef.

SpareBank 1 Gruppen AS har per 31.12.23 42 ansatte. Selskapet leverer støttetjenester til datterselskapene. Administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS, stabsfunksjonene, og administrerende direktører fra datterselskapene gjennomfører ledermøte hver måned. Styremøter i SpareBank 1 Gruppen AS gjennomføres månedlig. Sigurd Aune har vært administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS fra 01.01.19.

Datterselskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern er i høy grad autonome i forhold til daglig drift, men sentrale temaer knyttet til datterselskapenes utvikling og strategi diskuteres jevnlig i styret i SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1-bankene gir råd til datterselskapene både med hensyn til hvilke produkter som skal produseres og hvordan de skal distribueres. Rådene gis gjennom ulike kunderåd primært bestående av representanter fra SpareBank 1-bankene.

Konsolidert balanse og resultat rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Resultatoversikt SpareBank 1 Gruppen konsern 31.12.23

SpareBank 1 Gruppen - resultater og nøkkeltall: Mill. kroner	2023	2022
Andel resultat fra datterselskapene før skatt:		
SpareBank 1 Forsikring AS	278	-30
Fremtind konsern	1.160	1.570
SpareBank 1 Factoring AS	108	97
Modhi Finance konsern**		50
SpareBank 1 Spleis AS	-17	-13
Konsernjusteringer	-20	-18
Sum resultat datterselskaper før skatt	1.510	1.656
Driftskostnader morselskapet	-112	-107
Netto finans morselskap	-236	-103
Gevinst/tap ved salg av verdipapirer/Nedskrivning	-713	382
Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	-231	-33
RESULTAT FØR SKATT	218	1.796
Skattekostnad	34	-368
RESULTAT ETTER SKATT	252	1.428
<i>Kontrollerende interessers andel</i>	-168	1.021
<i>Ikke-kontrollerende interessers andel</i>	420	407

Tabell 4: SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall 31.12.23.

Selskapets registrerte kontoradresse og kontaktdetaljer for selskapets eksternrevisor samt tilsynsmyndighet er vist nedenfor.

Tilsynsmyndighet

Finanstilsynet
Revierstedet 3
0151 OSLO
Telefon: 22 93 98 00

Ekstern revisor

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 OSLO
Telefon: 04063

Registrert kontor

SpareBank 1 Gruppen AS
Storgata 65
9008 TROMSØ
Telefon: 915 09 020

A.1.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Forsikring AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger.

Selskapet har en langsiktig ambisjon om å være attraktiv for kundene, eierbankene og LO. Hovedproduktene til livsforsikrings-selskapet er tjenestepensjon inkludert kollektive uføredekninger, samt private pensjonsspareprodukter.

Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene etter Solvens II-regelverket. Selskapets solvensmargin uten bruk av overgangsregel for forsikringstekniske avsetninger var 203 % per 31.12.23. Overgangsregelen kan kun benyttes dersom selskapets samlede avsetninger er høyere i Solvens II enn i dagens regelverk. Dette var ikke tilfellet for selskapet per 31.12.2023. Selskapet er dermed i en posisjon der overgangsregelen ikke har noen effekt.

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat på 164,0 mill. kroner i 2022. Selskapet har en økonomisk og finansiell stilling som gir grunnlag for fortsatt drift og videreutvikling av selskapet.

A.1.2 FREMTIND FORSIKRING AS

Fremtind Forsikring AS er et forsikrings-selskap eid av SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA, og er et resultat av fusjonen mellom skadeforsikringsvirksomhetene i DNB ASA og SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Forsikring AS bygger på over 100 års erfaring som forsikringsleverandør. SpareBank 1 bankene distribuerer forsikringer under SpareBank 1 – merkevaren, mens DNB distribuerer forsikringer under DNB-merkevaren. I tillegg benyttes eiendomsmeglere tilknyttet SpareBank 1-bankene som agenter for satsingen innenfor boligselgerforsikring.

Fremtind Forsikring AS tilbyr skadeforsikringsprodukter i privat-, organisasjons- og næringslivsmarkedet. Selskapet er Norges tredje største skadeforsikrings-selskap med en

markedsandel på 14,7 % ved utgangen av året. Fremtind Forsikring AS har som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst, lønnsomhet og bærekraft.

A.1.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Fremtind Livsforsikring AS er et livsforsikringsforetak som sikrer liv og helse i Norge. Foretaket er en av landets største tilbydere innen personforsikringsprodukter og tilbyr personforsikringer i privat-, organisasjons- og bedriftsmarkedet. Foretaket har felles hovedkontor med Fremtind Forsikring AS i Oslo.

Fremtind Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS, som igjen er eid 65 % av SpareBank 1 Gruppen AS og 35 % av DNB Bank ASA. Fremtind konsern inngår som et delkonsern i SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Livsforsikring AS er ikke børsnotert.

A.1.4 SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og creditsikring av kundefordringer.

A.1.5 SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

A.2 FORSIKRINGSRESULTAT

SpareBank 1 Gruppen konserns forsikringsresultater oppstår i selskapene SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern, bestående av Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. I beskrivelsen av konsernets forsikringsresultat redegjøres det for dette per selskap, grunnet ulik regnskapsoppstilling og segmentering.

A.2.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Selskapet hadde et resultat før overskuddsdeling på minus 297 mill. kroner. Kundene fikk tildelt 35 mill. kroner i endelig overskudd, og det ble benyttet 334 mill. kroner av tilleggsavsetninger. Resultat til eier før skatt, og før avkastning på selskapets midler, ble 3 mill. kroner. I tillegg fikk eier 239 mill. kroner i avkastning på selskapets midler. Andre inntekter og kostnader til selskapet var minus 24 mill. kroner. Dermed ble totalt resultat til eier før skatt 218 mill. kroner.

Forsikringsinntekter og -utgifter, og forsikringsmessige avsetninger

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 7.778 mill. kroner i 2023 mot 7.101 mill. kroner i 2022. Dette ga en økning i premieinntektene på 9,5 % sammenlignet med forrige år.

Innenfor bedriftsmarkedet økte premieinntektene fra produkter med investeringsvalg med 10,3 %, mens premieinntektene fra produkter med kontraktsfaste forpliktelser økte med 9,5 % fra 2022 til 2023. Innenfor forsikring med investeringsvalg (unit linked) økte premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer og fra individuelle kapitalforsikringer med henholdsvis 11,6 og 3,4 %.

Brutto utbetalte erstatninger ble 1.854 mill. kroner i 2023 mot 1.776 mill. kroner i 2022. Dette tilsvarte en økning på 4,4 %.

Overføring av premiereserve fra andre selskaper utgjorde 4.598 mill. kroner i 2023, mot 4.650 mill. kroner forrige år. Overføring av forsikringsfond til andre selskaper utgjorde 4.829 mill. kroner, mot 5.698 mill. kroner forrige år.

De kontraktsfastsatte forpliktelsene utgjorde 23.213 mill. kroner ved utgangen av 2023. Dette var 637 mill. kroner mer enn ved utløpet av forrige år. Økningen tilsvarte 2,8 % og skyldtes hovedsakelig økt kursreguleringsfond. Selskapet hadde 68.350 mill. kroner i forsikringsforpliktelser knyttet til forsikringer med investeringsvalg ved årets slutt. Tilsvarende beløp utgjorde 55.380 mill. kroner året før. Dette tilsvarte en økning på 23,4 %.

Innen premiereserven utgjorde erstatningsavsetningene for meldte (RBNS) og ikke meldte (IBNR) forsikringstilfeller 1.439 mill. kroner ved utgangen av 2023. Forrige år var tilsvarende beløp 1.437 mill. kroner.

Selskapet hadde tilleggsavsetninger ved utgangen av 2023 på 687 mill. kroner, fordelt med 96 mill. kroner innen kollektiv pensjonsforsikring, 514 mill. kroner innen fripoliser og 77 mill. kroner innen individuelle forsikringer. Tilleggsavsetningene utgjorde henholdsvis 115 %, 190 % og 90 % av selskapets årlige renteforpliktelse innen disse forsikringsområdene.

Forsikringsresultat – resultatanalyse

BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP 2023 (Tall i mill. kroner)	Ind.rente / pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Gruppeliv	Selskapets midler	Totalt
Resultatregnskap						
Premieinntekter	385	756	11.228	-	-	12.369
Inntekter fra finansielle eiendeler	82	12	606	1	8	709
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	560	653	6.531	-	-	7.744
Andre forsikringsrelaterte inntekter	38	40	262	-	-	340
Erstatninger	-452	-376	-5.853	-2	-	-6.683
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser -kontraktsfastsatte forpliktelser	220	37	-631	4	-8	-378
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsvalg	-766	-1.063	-11.377	-	-	-13.206
Overskudd på avkastnings- og risikoresultatet	-	-	-35	-	-	-35
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-83	-74	-696	-1	-	-854
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-	-	-3	-	-	-3
Resultat av teknisk regnskap	-16	-15	32	2	-	3
Resultat av ikke-teknisk regnskap	-	-	-	-	215	215
Resultat før skattekostnad	-16	-15	32	2	215	218

Tabell 5: Bransjefordelt resultatregnskap 2023.

BRANSJEFORDELT RESULTATANALYSE 2023 (Tall i mill. kroner)	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Gruppeliv	Selskapets midler	Totalt
Resultatanalyse						
Risikoresultat	-9	5	111	2	-	109
Administrasjonsresultat	-8	-17	-83	1	-	-107
Avkastningsresultat	-7	-3	-342	-1	-	-353
Vederlag for rentegaranti	2	-	52	-	-	54
Resultat til fordeling	-22	-15	-262	2	-	-297
Avsetning til/ anvendelse av tilleggsavsetninger	6	-	328	-	-	334
Midler tilført/overført kunder	-	-	-35	-	-	-35
Resultat av teknisk regnskap	-16	-15	32	2	-	3
Resultat av ikke-teknisk regnskap	-	-	-	-	215	215
Samlet til eier før skatt	-16	-15	32	2	215	218

Tabell 6: Bransjefordelt resultatanalyse 2023.

Netto risikoresultat utgjorde 109 mill. kroner i 2023, mot 219 mill. kroner forrige år. Risikoresultatet til fripolis ble 58 mill. kroner i 2023 mot 71 mill. kroner i 2022. Av årets resultat ble 29 mill. kroner avsatt til risikoutjevningfondet. Uførepensjon og innskuddsfritak i tjenstepensjon ga samlet et risikoresultat på 33 mill. kroner mot 139 mill. kroner i fjor. I 2023 var det et risikounderskudd på 18 mill. kroner fra poliser under utbetaling. Dette ble dekket ved oppløsning fra risikoutjevningfondet.

Administrasjonsresultatet i 2023 ble 30 mill. kroner bedre enn forrige år. Gebyrinntektene økte med 12,9 % sammenlignet med året før, mens drifts- og provisjonskostnadene økte med til sammen 7,7 %.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble minus 353 mill. kroner, mot minus 364 mill. kroner året før. Pliktige renter utgjorde 448 mill. kroner. Oppløsning av tilleggsavsetninger dekket 334 mill. kroner av avkastningsunderskuddet. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 54 mill. kroner, mot 49 mill. kroner forrige år.

A.2.2 FREMTIND FORSIKRING AS

Fremtind Forsikring byttet i 2023 regnskapsstandard fra IFRS 4 til IFRS 17 i tråd med innføringen av ny regnskapsstandard i forsikringsbransjen. Resultat av forsikringstjenester per 31.12.2023 var på -384 millioner kroner. I tabell 1 vises forsikringsresultat per bransje kategorisert under Solvens II. Til sammenlikning viser tabell 2 resultat av forsikringstjenester for Fremtind Forsikring per 31.12.2022. Tallene i tabell 2 er omarbeidet fra IFRS 4 for å være sammenlignbare med 2023-tall rapportert på IFRS 17.

Inntekter fra forsikringstjenester var ved utgangen av året på 11.499 millioner kroner, mot 10.610 millioner kroner i 2022. Dette tilsvarer en økning på 889 millioner kroner (8,4 %). Målt i kroner var veksten størst i privatmarkedet. Bedriftsmarkedet hadde derimot den høyeste relative veksten gjennom året. Samlet sett var økningen i premieinntekter i stor grad drevet av prisvekst, og det største bidraget kom fra bransjene Motorvognforsikring og Brann/kombinert i kraft av å være de største produktporteføljene. Unntakene var produktene Boligselgerforsikring og kollektiv reiseforsikring, der veksten hovedsakelig kom fra ny portefølje.

Kostnader fra forsikringstjenester i 2023 var på 11.939 millioner kroner, hvilket er 2.348 millioner kroner høyere enn i 2022. Totale erstatningskostnader utgjorde 9.148 millioner kroner i 2023, mot 7.042 millioner kroner i 2022. Skadeprosenten økte dermed med 13,2 prosentpoeng, til 79,6 prosent.

Resultatet i 2023 preges av større naturhendelser som ekstremværet «Hans», styrtregnet på Østlandet og fjellskredet i Halden. Samtidig brakte året med seg flere mellomstore skader forårsaket av branner, og økning i både skadefrekvens og gjennomsnittsskade for mindre skader. Naturskadeerstatningene endte på 979 millioner kroner i 2023 mot 347 millioner kroner i 2022, tilsvarende en økning på 632 millioner kroner.

Av totale kostnader fra forsikringstjenester utgjorde de totale driftskostnadene (driftskostnader + provisjoner) 2.792 millioner kroner i 2023, sammenlignet med 2.550 millioner kroner året før. Økningen skyldes først og fremst høyere driftskostnader. Provisjonskostnadene har derimot gått ned fra fjoråret som følge av lavere lønnsomhetsprovisjon til bankene. Kostnadsprosenten ble i 2023 redusert med 0,1 prosentpoeng 2022 til 25,2 prosent. Reduksjonen forklares av høyere inntekter fra forsikringstjenester kombinert med lavere lønnsomhetsprovisjon.

Combined ratio for 2023 ble følgelig 104,8 prosent, en økning på 13,1 prosentpoeng fra året før, forklart av de ovennevnte forhold.

(Tall i mill. kroner)	Inntekter	Kostnader	Netto resultat fra reforsikringskontrakter	Resultat
Medisinsk behandling	303	-278	0	25
Inntektstap	160	-66	0	95
Yrkesskade	120	-59	-8	53
Motor, ansvar	1.514	-1.202	28	340
Motor, kasko	3.077	-3.423	0	-347
Sjø, transport og luftfart	169	-146	0	23
Brann/kombinert	4.541	-5.228	38	-649
Ansvar	125	-33	0	92
Assistanse	1.112	-990	-1	121
Diverse økonomisk tap	377	-514	-1	-137
Reassuranse ikke produktfordelt	0	0	0	0
Sum	11.499	-11.939	56	-384

Tabell 7: Forsikringsresultat fordelt per bransje 2023.

(Tall i mill. kroner)	Inntekter	Kostnader	Netto resultat fra reforsikringskontrakter	Resultat
Medisinsk behandling	291	-247	0	44
Inntektstap	158	-106	0	52
Yrkesskade	114	-102	0	13
Motor, ansvar	1.440	-988	0	452
Motor, kasko	2.826	-2.755	0	72
Sjø, transport og luftfart	158	-136	0	22
Brann/kombinert	4.228	-3.956	0	272
Ansvar	109	-25	0	85
Assistanse	1.028	-896	0	132

Diverse økonomisk tap	258	-382	0	-124
Reassuranse ikke produktfordelt	0	0	-195	-195
Sum	10.610	-9.592	-195	824

Tabell 8: Resultat av forsikringstjenester fordelt per bransje 2022.

Tallene i tabellen over er omarbeidet fra IFRS 4 for å være sammenlignbare med 2023-tall rapportert på IFRS 17.

A.2.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Tabell 1 bygger på note 6 i Årsrapport 2023 for foretaket, og viser et resultat for det tekniske regnskapet på 993 (586) millioner kroner, hvor tallet i parentes er for året 2022.

Premieinntekter ved utgangen av året var på 4.064 (3.676) millioner kroner. Bransjen med størst bidrag kommer fra regnskapsbransjen individuell kapital. Erstatninger utgjorde 1.575 (1.465) millioner kroner. Samlet var brutto erstatningsprosent 79 (78) prosent.

Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjorde 935 (890) millioner kroner. Samlet brutto kostnadsprosenten var 23,6 (24,4) prosent. Kostnadsprosenten skyldes hovedsakelig provisjoner til distributørene, samt driftskostnader, hvor de utgjør henholdsvis 11,8 prosent og 8,8 prosent av den totale kostnadsprosenten.

Brutto combined ratio ble 81,2 (82,0) prosent for året.

Forsikringsresultat (Tall i mill. kroner)	Gruppelivs-forsikring	Individuell kapital	Individuell rente-, og pensjonsforsikring	Ulykkesforsikring	Totalt
Premieinntekter	1.368	884	553	1.258	4.064
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	33	195	29	123	380
Andre forsikringsrelaterte inntekter	1	3	1	7	12
Erstatninger	-376	-234	-252	-714	-1.575
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	-80	-574	-58	-212	-924
Midler tilordnet forsikringskontrakter	-	-1	-	-	-1
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-353	-208	-197	-176	-935
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-1		-11	-16	-27
Resultat av teknisk regnskap	592	65	65	270	993

Tabell 9: Resultat av teknisk regnskap for 2023.

A.3 INVESTERINGSRESULTAT

Konsernets investeringsresultater er i all hovedsak knyttet til investeringsporteføljene i selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. Hensikten med forvaltningen er i første rekke å maksimere avkastningen over tid innenfor et akseptabelt risikonivå.

Rammene for investeringene er gitt gjennom selskapenes investeringsstrategi. Investeringsstrategien revideres årlig og godkjennes av styrene.

A.3.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Selskapet forvalter tre hovedporteføljer:

- Kollektivporteføljene
- Investeringsvalgporteføljen
- Selskapsporteføljen

For 2023 ble den samlede verdijusterte avkastningen for kollektivporteføljene 3,1 %, mot -2,3 % året før¹. Dette tilsvarer en avkastning på 729 mill. kroner i 2023 mot minus 815 mill. kroner i 2022. Kursreguleringsfondet ble redusert med 76 mill. kroner til 1 701 mill. kroner, mens det året før ble redusert med 637 mill. kroner.

Selskapsporteføljen ga en avkastning på 4,1 % eller 187 mill. kroner, opp fra 0,0 % eller 2 mill. kroner året før.

Tabellen under viser avkastning i prosent for de ulike investeringsvalgporteføljene.

Kollektivporteføljen

Eiendeler i kollektivporteføljene	31.12.23 mill. kroner	Andel	Avkastning 2023	Avkastning 2022
Omløpsrenter	4.719	20 %	5,6 %	-4,1 %
Anleggsobligasjoner	10.615	45 %	3,4 %	3,3 %
Eiendom	4.367	19 %	- 12 %	-1,2 %
Aksjer	3.774	16 %	20,4 %	-12,9 %
Annet	0	0 %		
Sum	23.475	100 %	3,1 %	-2,3 %

Tabell 10: Fordeling på aktivklasser og avkastning for kollektivporteføljene.

Selskapsporteføljen

Eiendeler i selskapsporteføljene	31.12.23 mill. kroner	Andel	Avkastning 2023	Avkastning 2022
Omløpsrenter	2.997	51%	4,9 %	-1,7 %
Anleggsobligasjoner	1.385	24 %	3,0 %	3,0 %
Eiendom	1.394	24 %	0,2 %	0,2 %
Aksjer				

¹ For 2022 endte den verdijusterte avkastningen på mellom -2,7 og -1,4 %. Porteføljene er sammensatt ulikt, da de er tilpasset sine respektive forsikringsforpliktelser. Dette, samt ulik porteføljevækt, er årsaken til ulik avkastning.

Annet	55	1 %		
Sum	5.830	100 %	4,1 %	0,0 %

Tabell 11: Fordeling på aktivklasser og avkastning for selskapsporteføljen.

Investeringsvalgporteføljen

Investeringsvalg	Midler per 31.12.23 (Tall i mill. kroner)	Avkastning 2023 (%)
SpareBank 1 Aktiv Aksjer	25.196,2	18,9
SpareBank 1 Aktiv Offensiv 75	3.445,8	15,2
SpareBank 1 Aktiv Moderat 50	10.113,8	11,6
SpareBank 1 Aktiv Forsiktig 25	3.453,4	8,2
SpareBank 1 Aktiv Renter	12.482,0	4,7
SpareBank 1 Likviditet	484,3	5,0
SpareBank 1 Indeks Aksjer	4.824,8	21,3
SpareBank 1 Indeks Offensiv 75	399,0	17,0
SpareBank 1 Indeks Moderat 50	574,6	12,8
SpareBank 1 Indeks Forsiktig 25	143,7	8,7
SpareBank 1 Svanemerket Aksjer	1.521,4	21,3
SpareBank 1 Svanemerket Offensiv 75	161,4	17,5
SpareBank 1 Svanemerket Moderat 50	277,2	13,8
SpareBank 1 Svanemerket Forsiktig 25	33,9	10,0
SpareBank 1 Svanemerket Renter	536,6	6,4
SpareBank 1 ODIN Aktiv Aksjer	1.909,5	22,0
SpareBank 1 ODIN Aktiv Offensiv 75	104,2	18,4
SpareBank 1 ODIN Aktiv Moderat 50	48,2	14,8
SpareBank 1 ODIN Aktiv Forsiktig 25	32,8	11,3
SpareBank 1 ODIN Aktiv Renter	743,4	7,7
Annet (Fritt fondsvalg)	1.861,4	

Tabell 12: Fordeling av avkastning og forvaltning kostnader for investeringsvalgporteføljen.

VERDIPAPIRISERING

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktig input i vurderingene. Selskapet har ikke investeringer som kan klassifiseres som verdipapiriserte investeringer.

A.3.2 FREMTIND FORSIKRING AS

Hensikten med forvaltningen er først og fremst å maksimere avkastningen over tid på et akseptabelt nivå innenfor markedsrisiko. Det presiseres at også andre viktige hensyn skal ivaretas i kapitalforvaltningen, som likviditet, bærekraft og kapitalbinding. Etter stigende renter gjennom store deler av 2023, ble avslutningen på året preget av rentefall. Det er nå en oppfatning i markedet at rentetoppen er bak oss. Endringen i markedsstemningen er basert på flere inflasjonstall som har vært lavere enn forventet og generelt noe svakere økonomiske nøkkeltall.

Selskapet følger en strategi med fast allokering for ulike investeringsklasser, hvor allokeringen tar sikte på å oppnå langsiktige risikopåslag utover risikofri avkastning fra en bredt sammensatt investeringsportefølje. I tillegg til rentenivået, er det identifisert tre hovedkilder til risikopåslag i investeringsstrategien. Disse omfatter forventet meravkastning fra henholdsvis kreditt, eiendom og

aksjer. For å kunne oppnå de risikopåslag investeringsstrategien legger opp til, er det viktig at det totale risikonivået er bærekraftig over tid.

Finansmarkedene hadde en sterk utvikling i 2023, der sterke aksjemarkeder og fallende renter mot slutten av året har vært sentrale drivere for den positive utviklingen. Aksjeavkastningen for spesielt den globale porteføljen ble sterk i 2023. Det var likevel store forskjeller i utviklingen i aksjemarkedene mellom sektorer og geografiske områder. Markedsrentene fortsatte opp gjennom 2023, 1-årige swap-renter endte på 4,44 prosent, opp fra 3,42 prosent ved inngangen til året. Dette fører til en økning i forventet renteavkastning fremover ettersom nye investeringer i rentebærende papirer gjøres til en høyere rente. På den annen side medfører renteøkninger et lavere resultat i perioden rentene har steget for eksisterende investeringer i rentebærende papirer, ettersom verdien på disse har falt.

Finansresultatet for Fremtind Forsikring ble 644 millioner kroner i 2023 (-288 millioner kroner sammenlignet med 2022). Verdiendringer fra eiendomsselskapene som eies av Fremtind Forsikring regnes ikke med i regnskapet til selskapet, men kommer med i konsernregnskapet.

Investeringsresultater (Tall i mill. kroner)	2023	2022
Inntekter fra investeringer i datterselskap (eiendomsselskap)	51	55
Renteinntekter og utbytte markedsverdi på finansielle eiendeler	293	191
Verdiendring på investering	297	-519
Realisert gevinst og tap på investeringer	3	-15
Sum netto inntekter fra investeringer	644	-288

Tabell 13: Investeringsresultater.

I Tabellen under gis det en oversikt over finansresultat per aktivaklasse. Rammene for investeringene er gitt av selskapets investeringsstrategi som revideres årlig og godkjennes av styret.

Investeringsresultater per aktivaklasse (Tall i mill. kroner)	2023	2022
Renter	478	-104
Eiendom (direkte avkastning, verdiregulering)	34	51
Aksjer	223	-198
Derivater	-101	-37
Annet	10	
Investeringsresultat	644	-288

Tabell 14: Finansresultat per aktivaklasse.

HOVEDPUNKTER:

- Det var varierende bidrag fra de ulike investeringsklassene på et overordnet nivå i 2023.
 - o Renter bidro totalt sett til en positiv avkastning, til tross for økte renter gjennom året.
 - Avkastningen for obligasjoner endte på 5,0 prosent.
 - o Etter verdijustering bidro eiendomsinvesteringene til en totalavkastning på 0,2 prosent.
 - o Aksjer oppnådde en positiv avkastning på 20 prosent.
 - o Avkastning på derivater er relatert til valutasikring for den globale renteporteføljen.

- Markedsverdien for investeringsporteføljen til Fremtind Forsikring var på 11.700 millioner kroner per 31.12.2023.

Investeringsporteføljen er ikke eksponert mot investeringer av typen Asset backed securities, Commercial Mortgage-backed Obligation (CMO), Collateralized Loan Obligation (CLO) og Non-government backed CMO's.

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt høye krav til kvaliteten på investeringene. Blant annet inngår rating av rentebærende papirer som et viktig kriterium i vurderingene for optimalisering av selskapets mål om en langsiktig og stabil risikojustert avkastning.

A.3.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Foretaket følger en strategi med relativt fast allokering til obligasjoner, aksjer og eiendom. Hensikten med forvaltningen er å maksimere avkastningen innenfor et akseptabelt nivå på markedsrisiko. Allokeringen er kalibrert for å høste langsiktige risikopremier over tid.

I tillegg til rentenivået er det identifisert tre hovedkilder til risikopremier i investeringsstrategien, og det er forventet meravkastning fra kreditt, aksjer og eiendom. For å høste slike risikopremier, er det viktig at det totale risikonivået er bærekraftig over tid.

Etter stigende renter gjennom store deler av 2023, sentralbankenes middel for å bekjempe høy inflasjon, ble avslutningen på året preget av rentefall og en oppfattelse i markedet om at rentetoppen er bak oss og at sentralbankene om ikke altfor lenge vil måtte begynne å kutte i rentene. Endringen i markedsstemning er basert på flere inflasjonstall som har vært lavere enn forventet og generelt noe svakere økonomiske nøkkeltall.

Finansmarkedene hadde en sterk utvikling i 2023, der sterke aksjemarkeder og fallende renter mot slutten av året har vært en sentral driver for den positive utviklingen. Aksjeavkastningen for spesielt den globale porteføljen ble sterk i 2023. Det var likevel store forskjeller i utviklingen i aksjemarkedene mellom sektorer og geografiske områder. Markedsrentene fortsatte opp gjennom 2023, 1-årige swaprenter endte på 4,4 % prosent, opp fra 3,4 % prosent ved inngangen til året. Dette fører til en økning i forventet renteavkastning fremover ettersom nye investeringer i rentebærende papirer gjøres til en høyere rente. På den annen side medfører renteøkninger et lavere resultat i perioden rentene har steget for eksisterende investeringer i rentebærende papirer, ettersom verdien på disse har falt.

Renteresultatet (Tall i mill. kroner)	2023	2022
Inntekter fra investeringer i datterselskap (eiendomsselskap)	2	6
Renteinntekter og utbytte markedsverdi på finansielle eiendeler	251	145
Netto driftsinntekt fra eiendom	0	0
Verdiendring på investering	168	-65
Realisert gevinst og tap på investeringer	-41	-131
Endring i kursreguleringsfondet	-113	6
Sum netto finansinntekter	267	-39
Øvrige renterelaterte poster	0	0
Garantert rente	-58	-52
Renteresultat	209	-91

Avkastning for selskapsporteføljen	137	45
Investeringsresultat	347	-46

Tabell 15: Renteresultat.

INVESTERINGSINNTEKTER OG UTGIFTER

Renteresultatet ble 209 millioner kroner. Foretaket var investert i obligasjoner til virkelig verdi og obligasjoner til amortisert. Videre har foretaket investert i aksjer og fast eiendom. Risikoen i investeringene ansees som relativt sett lave, da det er god rating på foretakets obligasjoner.

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktige input i vurderingene.

A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET

Øvrig virksomhet i SpareBank 1 Gruppen konsern er knyttet til selskapene SpareBank 1 Factoring AS, SpareBank 1 Spleis AS og SpareBank 1 Gruppen AS.

A.4.1 SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS har sin virksomhet innen administrativ og finansiell factoring og fakturakjøp. Selskapet har sin forretningsadresse i Ålesund. I tabellen nedenfor vises resultatutvikling for selskapet fra 2022 til 2023.

Tall i mill. kroner	2023	2022
Netto rente- og provisjonsinntekter	164	150
Driftskostnader	-54	-52
Tap på utlån	-3	0
Resultat før skatt	108	97
Skattekostnad	-27	-24
Resultat etter skatt	81	73

Tabell 16: Resultatutvikling SpareBank 1 Factoring AS.

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 108 mill. kroner (97 mill. kroner i 2022). Samlet forvaltningskapital er i løpet av 2023 blitt redusert med 383 mill. kroner, eller -12,5 %, til 2.671 mill. kroner. Økningen i forvaltningskapital skyldes høyere utlån. Selskapets egenkapitalavkastning ble i 2023 på 13,2 % (13,7 %).

A.4.2 SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Tall i mill. kroner	2023	2022
Driftsinntekter	11,8	9,4
Driftskostnader	-29,7	-23,0
Driftsresultat	-17,9	-13,6
Netto finansinntekter	1,3	0,3
Resultat før skatt	-16,6	-13,3

Tabell 17: Resultatutvikling SpareBank 1 Spleis AS.

Resultatet for 2023 ble minus 16,6 mill. kroner mot minus 13,3 mill. kroner i 2022. I 2023 ble det samlet inn 275 mill. kroner mot 296 mill. kroner året før. Selskapets inntekter i 2023 var 11,8 (9,4) mill. kroner. I 2022 ble de samlet inn mere på grunn av krigen i Ukraina, men denne spleisen var ikke inntektsgivende.

A.4.3 SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS fikk et resultat på minus 683 mill. kroner før skatt mot 2.858 mill. kroner i 2022. Morselskapets inntekter består i all hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene. I 2023 ble det foretatt en nedskrivning av aksjeposten i Kredinor AS på 713 mill. kroner. I 2022 ble det regnskapsført en gevinst på 419 mill. kroner i morselskapet i forbindelse med fraregning av Modhi Finance AS i 4. kvartal

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler utgjorde 10.870 mill. kroner per 31. desember 2023 og består i all hovedsak av aksjer i datterselskaper og fordringer på kredittinstitusjoner.

Egenkapitalen består av innskutt kapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital i SpareBank 1 Gruppen AS var 4.368 mill. kroner per 31. desember 2023, mens samlet egenkapital utgjorde 4.641 mill. kroner.

Øvrige detaljer om konsernets resultater er publisert i årsrapporten til SpareBank 1 Gruppen 2023.

A.5 ANDRE OPPLYSNINGER

Årsrapporten for SpareBank 1 Gruppen AS gir en fullstendig oversikt over konsernets resultater i 2023.

B. SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL

B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

I henhold til finansforetaksloven kapittel 13 skal selskaper organiseres og drives på en forsvarlig måte. For SpareBank 1 Gruppen konsern betyr det at konsernet skal ha en klar organisasjonsstruktur og ansvarsfordeling samt klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger. I tillegg skal selskapet ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen konsern skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Det er gjennomført en matriseorganisering av konsernets risikostyring med betydelig samarbeid mellom mor- og datterselskapene. Risikostyringen skal i tillegg sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil.
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- Optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Et tilstrekkelig nivå på solvenskapital ut ifra valgt risikoprofil.
- Å sikre at konsernet til enhver tid oppfyller alle regulatoriske kapital- og solvensmarginkrav.

Følgende elementer legges til grunn for vurderingen av konsernets styring og kontroll:

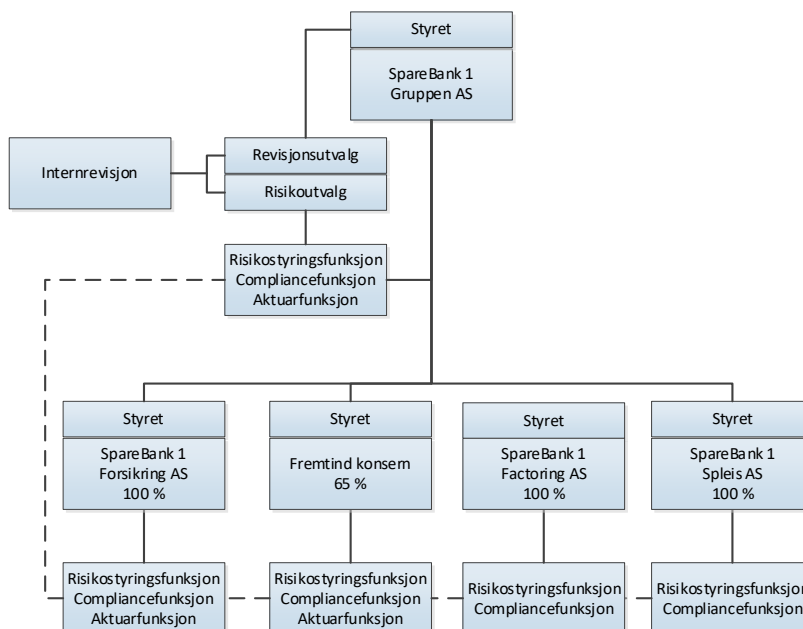
- Den konsernstyrte risikostyringsmodellen
- Utforming og gjennomføring av risikostyringssystemet
- Overordnede risikovurderinger

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS beregner konsernets risikoprofil hvert kvartal. Minst en gang per år gjennomføres en mer helhetlig egenvurdering av konsernets samlede kapitalbehov. Formålet med risikoberegningene er overvåking av konsernets risikoeksponeringer, og vurdering av konsernets fremtidige kapitalbehov sett opp mot eiernes risikotoleranse. Risikoberegningene er videre knyttet opp mot etablerte likviditets- og beredskapsplaner.

Internkontrollen i konsernet er regulert i sentrale styringsdokumenter, men er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med Solvens II regelverket, krav til styring og kontroll, og konsernets egne retningslinjer foretas det en årlig gjennomgang av risikoforhold i virksomheten. Som en del av denne prosessen utarbeides tiltaksplaner i alle enheter med rapportering til de respektive selskapsstyrer. Informasjon fra den selskapsvise rapporteringen konsolideres og rapporteres til konsernets styre. SpareBank 1 Gruppen konsern har utkontraktert internrevisjonen til EY AS. Gjennom dette får konsernet tilført økt kompetanse. Internrevisjonens virksomhet dekker også datterselskapene.

B.1.1 RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING

SpareBank 1 Gruppen konsern følger en konsernstyrt risikostyringsmodell der SpareBank 1 Gruppen AS er konsernspiss, og har ansvar for at konsernets risikostyringsystem er forsvarlig utformet og av tilstrekkelig kvalitet. SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31.12.23 42 ansatte hvorav de mest sentrale stillingene knyttet til styring og kontroll er administrerende direktør, COO, CFO, og CRO.

- - - = Rapportering fra risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon i datterselskapene til risikostyring og compliance i morselskapet
- = Rapportering fra risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon i datterselskapene til eget styre

Figur 2: Organisering og rapporteringslinjer for risikostyring, internkontroll og compliance.

SpareBank 1 Gruppen AS fastsetter prinsipper for risikostyring og kontroll, som gjøres gjeldende i konsernet. Prinsippene fastsettes i styringsdokumenter og godkjennes av styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Styrene i datterselskap godkjenner styringsdokumenter for eget selskap, og vurderer dertil behov for tilpasninger og ytterligere detaljering innenfor rammene gitt av konsernets prinsipper. Datterselskapene er i stor grad autonome, og forholdet og ansvarsdelingen mellom mor-, og datterselskap er regulert i policy for eierstyring. Dokumentet skiller mellom hvordan SpareBank 1 Gruppen AS følger opp deleide Fremtind i forhold til heleide datterselskap.

Den konsernstyrte risikostyringsmodellen vurderes å fungere tilfredsstillende i SpareBank 1 Gruppen AS, med tilstrekkelige funksjoner for å sikre god styring og kontroll både i selskaps- og konserndimensjonen.

B.1.2 ROLLER OG ANSVAR

Konsernets rammeverk for risikostyring er bygget opp omkring de tre forsvarslinjene:

Første forsvarslinje: Gjennomfører de forretningsmessige beslutningene i selskapet med tilhørende drift. Lederne av forretningsområdene har ansvaret for selskapets faktiske risikostyring, herunder å løpende vurdere om iverksatte tiltak er tilstrekkelige og om det er behov for nye tiltak. Ledere skal til enhver tid påse at risikoeksponeringen og risikostyringen er innenfor de rammer og styringsprinsipper som er besluttet av styret eller administrerende direktør.

Andre forsvarslinje: Består av risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen. Andre forsvarslinje eier ikke selv risiko og tar heller ingen forretningsmessige beslutninger. Andre forsvarslinje er derfor uavhengige og skal måle, overvåke og rapportere risiko til styre og ledelse på objektivt grunnlag.

Tredje forsvarslinje: Internrevisjonen er direkte underlagt styret og er ikke en del av selskapets administrasjon. Internrevisor overvåker at risikostyring og internkontroll er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt.

Modellen med tre forsvarslinjer fungerer tilfredsstillende i konsernet. Den konsernstyrte risikostyringsmodellen legger til rette for at datterselskapenes interesser og autonomi ivaretas, samtidig som morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS har tilgang på relevant informasjon.

GENERALFORSAMLING

SpareBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur, og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avholde generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling for eierstyring, men for et selskap med få aksjonærer, svært liten omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret, er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet har en valgkomité med tre medlemmer valgt av generalforsamlingen. Det er i aksjonæravtale og ved etablert praksis gitt føringer om valg av styremedlemmer i selskapet.

STYRET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har det overordnede ansvaret for konsernets system for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter strategi, selskapets risikotoleranse, samt policyer og rammeverk for systemet for risikostyring i konsernet. Styret har følgende ansvar innen risikostyring:

- Årlig godkjenning, og kvalitetssikring av risikostyringssystemet.
- Fastsette konsernets og eiernes risikotoleranse.
- Godkjenne risikostyringsrapportering til markedet og tilsynsmyndigheter.
- Eier av konsernets ORSA aktiviteter og rapportering.

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Administrerende direktør har ansvaret for å:

- Etablere mål for risikostyringen som er i samsvar med virksomhetens definerte risikotoleranse og kapitalmål.
- Ivareta og følge opp at det er etablert en forsvarlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret.
- Ivareta og følge opp konsernets risikostatus og risikoutvikling mot vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- Ivareta og følge opp at risikostyringen blir dokumentert, gjennomført og overvåket på en forsvarlig måte.
- Håndtere risiko gjennom risikomåling, analyser og vurderinger, samt handlingsplaner.
- Sikre at rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og prinsipper beskrevet i dette dokumentet.
- Iverksette passende informasjonstiltak, slik at ansatte i virksomheten kan ivareta sitt ansvar.
- Implementere og gjennomføre vedtatte compliance tiltak i organisasjonen.

CHIEF RISK OFFICER (CRO)

CRO har ansvaret for å:

- Ha oversikt over konsernets risikostatus og utvikling mot vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- Sikre at sparebank 1 gruppen as og konsernet som helhet følger lover og forskrifter innenfor sitt ansvarsområde.
- Sikre at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- Overvåke at risikostyringssystemer implementeres, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi/ policy og rutiner.
- Sikre at konsernets datterselskap følger de føringer som gis fra morselskapet knyttet til risikostyring.
- Rapportere status på selskapets risiko til administrerende direktør og styret.

RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har ansvar for å:

- Koordinere og utøve kontroll med risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring i konsernet.
- Måle og vurdere den overordnede risikosituasjonen, herunder blant annet utarbeide kvartalsvis risikorapport for konsernet til styret.
- Bistå styret med analyser for fastsettelse av kapitalmål, og kapitalstruktur inn mot styrets diskusjoner på utbytte.
- Påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer.
- Støtte styret og administrasjonen med å etablere og gjennomføre en effektiv risikostyring, herunder utarbeide ad-hoc analyser.
- Overvåke og evaluere risikostyringssystemet.
- Utarbeide plan over risikostyringsaktiviteter.
- Videreutvikle rammeverk og system for risikostyring i konsernet.
- Ha et bredt og helhetlig syn på den risikoen konsernet samlet sett påtar seg.
- Rapportere på selskapets risikoer til administrerende direktør, ledelsen og styret, slik at de kan ivareta sitt ansvar.
- Rapportere selskapets kapitalsituasjon, herunder stresstester, til myndighetene og selskapets ledelse.
- Gjennomføre og utvikle orsa-prosessen etter retningslinjer fra styret.
- Sikre at konsernet som en helhet etterlever solvens ii med særskilt fokus på gruppebestemmelsene.
- Evaluere konsernets samlede system for risikostyring, og foreslå korrigerende tiltak til styret hvor nødvendig.

COMPLIANCEFUNKSJONEN

Compliancefunksjonen i Sparebank 1 Gruppen as er organisert under CEO, og utøves av avdelingen risikostyring og compliance. Compliancefunksjonen rapporterer personalmessig til CRO i Sparebank 1 Gruppen AS som igjen rapporterer direkte til administrerende direktør og styret. Compliancefunksjonen rapporterer faglig direkte til styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Compliancefunksjonen har oppgaver knyttet til kontroll av selskapets og konsernets etterlevelse, jevnlig vurderinger av etablerte rutiner og retningslinjer, og forebyggende råd og veiledning om selskapets forpliktelser knyttet til de rettslige rammebetingelser som regulerer virksomheten.

Overordnede ansvarsområder for compliancefunksjonen er å:

- Overvåke og kommunisere nye regelverk eller endringer i eksisterende regelverk til gjeldende ansvarsområder i Sparebank 1 Gruppen konsern,
- Påse at det er etablert effektive prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk.
- Gjennomføre kontroller av etterlevelse,
- Administrere hendelsesregister og overvåke hendelsesregistering,
- Vurdere om datterselskapenes håndtering av interessekonflikter er tilfredsstillende, samt iverksette eventuelle tiltak,
- Ha ansvar for oppgaver knyttet til den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling (anti-hvitvasking).
- Rapportere periodisk vedrørende complianceforhold til administrerende direktør og styret i Sparebank 1 Gruppen AS,
- Overvåke og evaluere rapporterte complianceforhold fra compliancefunksjonene i datterselskapene til compliancefunksjonen i Sparebank 1 Gruppen AS
- Koordinere årlig lederbekreftelse/ internkontrollgjennomgang i Sparebank 1 Gruppen konsern,
- Utarbeide årsplan over complianceaktiviteter som behandles av styret,
- Administrere og lede complianceforum i Sparebank 1 Gruppen konsern,
- Utarbeide og ajourholde styringsdokument for complianceområdet,
- Sikre konsistente og helhetlige retningslinjer for compliancearbeidet i Sparebank 1 Gruppen konsern,
- Utarbeide periodisk compliancerapport som danner et oversiktsbilde over compliance i Sparebank 1 Gruppen konsern.
- Gi råd om compliancerisiko
- Følge opp åpne internrevisjonspunkter i selskapets system for risikostyring og internkontroll

AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS er definert som en kontrollfunksjon i risikostyringssystemet. Dersom det identifiseres svakheter i konsernets samlede aktuarfunksjoner skal aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS komme med innspill til forbedringer.

Aktuarfunksjonen utfører oppgaver på vegne av styret. Etablering av aktuarfunksjonen reduserer ikke styrets og ledelsens ansvar.

Aktuarfunksjonen er organisert direkte under CEO i SpareBank 1 Gruppen AS. Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer personalmessig til CRO i SpareBank 1 Gruppen AS som igjen rapporterer direkte til CEO.

Videre har aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS direkte tilgang til styret og ledelsen, uavhengig av øvrige rapporteringslinjer og organisasjonsform.

Aktuarfunksjonens hovedoppgaver

Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har et konsernovergripende ansvar, og skal ikke duplisere ansvar og arbeidsoppgaver som inngår i aktuarfunksjonene i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS skal derfor adressere sine oppgaver i konsernperspektivet.

- Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS gir råd til styret, og foretar en vurdering av følgende hovedområder gitt i Solvens II regelverket: Konsernets samlede forsikringsrisiko.
- Forholdet mellom eiendeler og forpliktelser (ALM), og effekt på konsernets solvensposisjon.
- Konsernets solvensposisjon gitt fremskrivninger som følge av stress-, og scenarioanalyse av forsikringstekniske avsetninger.
- Policy for forsikringsrisiko i SpareBank 1 Gruppen AS.
- Konsernets samlede reassuranseprogram, og policy for reassuranse sett opp mot risikotoleranse og kapitalmål.
- Metodikk benyttet for å beregne forsikringstekniske avsetninger.
- Bidra til en effektiv implementering av konsernets risikostyringssystem, herunder foreta en evaluering av styring og kontroll av forsikringsrisiko.

INTERNREVISJONSFUNKSJONEN

Internrevisjonen er en uavhengig kontroll- og rådgivningsfunksjon som skal bidra til at organisasjonen på en effektiv og tilfredsstillende måte når sine mål. Internrevisjonen utføres på oppdrag av styret og utføres av eksterne aktører. Internrevisjonen gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring og rapporterer direkte til styret. Internrevisjonen er utkontraktert til EY. Internrevisjonen rapporterer administrativt til Chief Operating Officer (COO) i SpareBank 1 Gruppen AS, men rapporterer faglig til styret.

Styret har vedtatt en instruks for internrevisjonens arbeid. I henhold til denne instruksjonen skal det årlig utarbeides en revisjonsplan for selskapet. Formålet med den årlige internrevisjonsplanen er å sikre at internrevisjonen kan gi en dekkende vurdering av selskapets virksomhets- og risikostyring, compliance og internkontroll slik instruksjonen for internrevisjonen og regulatoriske krav krever. Dette krever at alle risikofylte områder gjennomgås planmessig. Videre skal internrevisjonsplanen sikre at den ivaretar styrets behov.

Gjennom internrevisjonens årsplan implementeres styrets føringer i instruks for internrevisjonen. Internrevisjonsplanen skal gi styret nødvendig grunnlag til å kunne fatte beslutninger knyttet til internrevisjonens prioriteringer, ressursbruk og kompetanse. Revisjonsplanen inneholder derfor en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamet, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn.

Revisjonsplanen utarbeides hvert år basert på internrevisjonens risikovurdering, samt mottatte innspill fra ledelsen. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer i forhold til virksomhetens mål og strategier dekkes.

Internrevisjonen utfører en rekke revisjonsprosjekter hvert år, hvor det utarbeides en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger.

B.1.3 FORUM OG KOMITEER

RISIKOUTVALG

Risikoutvalget har som formål å være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i SpareBank 1 Gruppen AS i saker som vedrører overvåkning og oppfølging av internkontroll og risikohåndtering for hele SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Utvalget skal sørge for at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

REVISJONSUTVALG

Revisjonsutvalgets overordnede funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra konsernets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det har i utgangspunktet ikke selvstendig beslutningskompetanse. Revisjonsutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv ekstern revisjon, samt føre tilsyn med regnskapsavleggelsen.

COMPLIANCEFORUM I SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

Complianceforumet er et samarbeidsforum og rådgivende organ for datterselskaper i SpareBank 1 Gruppen AS, og SpareBank 1 Utvikling DA. Formål med complianceforumet er å bidra til en samordning av praktisk og operativt compliancearbeid, samt bidra til at skape effektivitets- og kompetansemessige synergier på complianceområdet. Complianceansvarlige møter fast i forumet, i tillegg til konsernjuridisk direktør (rådgivende observatør) og leder for risikostyring (frivillig). Forumet avholdes kvartalsvis.

ØVRIGE KOMITEER, UTVALG OG FORUM I DATTERSELSKAP

RISIKO- OG COMPLIANCEKOMITÉ

SpareBank 1 Forsikring AS

Risiko- og compliancekomitéen skal styrke selskapets arbeid med risikostyring og compliance. Komitéen er et diskusjons- og konsultasjonsforum for å sikre bred involvering, diskusjon og informasjonsutveksling på tvers av forretningsområdene. Komitéen skal bidra til å sikre at selskapet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring og kontroll av risiko og compliance.

Formålet med komitéen er å:

- Forberede saker som skal legges frem for styret i Sparebank 1 Forsikring AS innenfor risikorelaterte tema som påvirker selskapets risiko og kapitalisering
- Sikre en bred involvering og informasjonsutveksling knyttet til risikostyring i SpareBank 1 Forsikring AS
- Gi status på pågående complianceaktiviteter i selskapet, samt informere og diskutere tiltak knyttet til endringer i eksisterende eller ny lovgivning
- Sikre kompetansedeling

Risiko- og compliancekomitéen har ansvar for å:

- Drøfte problemstillinger knyttet til risikostyring og compliance, blant annet for å sikre at selskapet har en effektiv, hensiktsmessig, og enhetlig styring og kontroll av markeds-, motparts-, likviditets-, operasjonell- og forsikringsrisiko
- Drøfte risikostyringsstrategier, handlingsregler, balansestyring og kontrollaktiviteter
- Bidra til utveksling av informasjon knyttet til risiko- og compliancerelaterte tema i selskapet

Risiko- og compliancekomitéen skal forberede fremlegg overfor selskapets styre innenfor risikorelaterte tema som påvirker selskapets risiko og kapitalisering. Komitéen avholder månedlige møter.

Fremtind Forsikring AS

Selskapets Risiko- og compliancekomité (RCK) har som formål å sikre god og enhetlig styring av markeds-, likviditets-, operasjonell-, compliance- og forsikringsrisiko i selskapet. RCK er et forberedende organ før behandling av risikorelaterte saker i selskapets ledelse og styre. Komiteen skal

bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med selskapets risikotoleranse og risikovilje, og bidra til å sikre fremdrift i implementering av nye/endrede lover i organisasjonen.

Videre er det etablert en rekke forum på ulike fagområder, med enten besluttsende eller rådgivende mandat bestående av medlemmer fra konsernledelse og ansatte for øvrig.

RESERVERINGSKOMITÉ

SpareBank 1 Forsikring AS - Reserveringskomité

Reserveringskomitéen er et forum hvor aktuaravdelingen legger til rette for at selskapet har tilstrekkelig forståelse for nivået på avsetningene i regnskapet, og hvordan dette gjensidig påvirker andre deler av forsikringsvirksomheten.

Medlemmene av reserveringskomitéen skal bidra med kvalitativ informasjon fra sine respektive områder slik at aktuaravdelingen kan ta hensyn til dette i sine modeller for reservering.

BESLUTNINGSFORUM PRIS OG PRODUKT

SpareBank 1 Forsikring AS - Beslutningsforum Pris og Produkt

Forumet er et besluttsende forum for pris og produkttiltak. Forumet skal fatte beslutninger vedrørende produkter og pristariffer som vil eller vil kunne påvirke selskapets vekst, lønnsomhet og solvensposisjon. Forumet skal også fatte beslutninger vedrørende produkter, pristariffer og kunde- og betjeningskonsepter som vil eller vil kunne påvirke kundenes interesser.

Tiltak som krever involvering av ledergruppen i selskapet løftes inn til ledergruppen, mens tiltak som krever prosjektprioritering løftes til Prosjektprioriteringsforum. Det er også gitt føringer for hvilke saker som skal/bør styrebehandles.

Fremtind Forsikring AS - Pris og Produkt forum

Forumet er et besluttsende forum for pris og produkt. Hensikten er å sikre innfrielse av selskapets produktlønnsomhetsmål og å støtte selskapets strategi og ambisjon. Forumet administreres av leder Produkt og Pris, og består av konserndirektør Produkt, Data og Analyse, konserndirektør Privatmarked og konserndirektør Bedriftsmarked. Ansvarlig for aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen deltar som observatører.

Fremtind Livsforsikring AS - Pris og Produkt forum

Forumet er et besluttsende forum for pris og produkt. Hensikten er å sikre innfrielse av selskapets produktlønnsomhetsmål og å støtte selskapets strategi og ambisjon.

Pris og Produkt forum består av leder av selskapet, produkt, områdeledere for henholdsvis Privatmarked og Bedriftsmarked. Ansvarlig for aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen har møterett.

FORVALTNINGSFORUM SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Forvaltningsforum er et forum for informasjonsdeling, kompetanseutveksling og drøftelser i kapitalforvaltningsmessige forhold.

EIENDOMSKOMITÉ SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Eiendomskomitéen fatter beslutninger som angår selskapets investeringer innen eiendom. Komitéen fungerer som en besluttsende komité, men også som et møtepunkt for diskusjon, kompetanse- og informasjonsdeling.

B.1.4 OPPLYSNINGER OM GRUPPEINTERNE UTKONTRAKTERINGER

SpareBank 1 Gruppen AS selger HR-tjenester til alle datterselskap i SpareBank 1 Gruppen konsern bortsett fra Fremtind Forsikring AS. I tillegg selger SpareBank 1 Gruppen AS juridisk rådgivning til alle datterselskap i SpareBank 1 Gruppen konsern.

B.1.5 GODTGJØRING

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper har med unntak av Fremtind Forsikring AS en felles godtgjørelsesordning for konsernet som minimum årlig vedlikeholdes og godkjennes av styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Forsikring AS har eget godtgjørelsesutvalg.

I gjeldende avtale for administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 67 år, men administrerende direktør har anledning til å fratru ved 65 år i henhold til førtidspensjonsavtale.

Administrerende direktør har rett til førtidspensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 65 år til 67 år.

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør avtale om etterlønn i 12 måneder etter avtalt oppsigelsesperiode på 6 måneder.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

B.2 KRAV TIL EGNETHET

SpareBank 1 Gruppen konsern har retningslinjer for egnethetsvurdering av personer som innehar sentrale funksjoner for å sikre at konsernet styres på en mest mulig effektiv og profesjonell måte.

I retningslinjene for egnethet er det oppgitt hvem som er ansvarlig for å utføre egnethetsvurderingene i konsernet for de ulike sentrale funksjonene. Det er videre beskrevet prosess og ansvarsfordeling for forhåndsvurdering, meldeplikt, oppbevaring og oppfølging for egnethetsvurderinger.

B.3 RISIKOSTYRINGSSYSTEMET

Systemet for risikostyring og internkontroll defineres som summen av alle risikostyringsprosesser i SpareBank 1 Gruppen konsern. I det risikostyringsinformasjon fra flere linjeproesser benyttes i styring og kontroll av et område setter dette krav til fastsettelse av prinsipper som utgjør et risikostyringssystem. Et risikostyringssystem må ha en rekke egenskaper konsistent utformet som legger til rette for summering, aggregering, og rapportering av risikostyringsinformasjon oppover i organisasjonen.

I alle linjeproesser i SpareBank 1 Gruppen konserns selskaper skal risiko vurderes ved å benytte en risikostyringsprosess.

De sentrale egenskaper i systemet for risikostyring og internkontroll er:

1. Definisjon av risiko
2. Risikounivers
3. Risiko-, og kapitalstrategi

4. Risikostyringsprosessen
 - a. Kontrollmiljø
 - b. Risikoidentifikasjon
 - c. Måling av risiko
 - d. Overvåking og oppfølging
5. Rapportering

DEFINISJON AV RISIKO

Risiko defineres som en hendelse hvor utfallet eller konsekvensen er usikker. Vurdering av risiko kombinerer sannsynligheten og virkningen av en hendelse. Begrepet risiko omfatter både negative og positive hendelser.

RISIKOUNIVERS

Risikouniverset gir en oversikt over hvilke risikokategorier SpareBank 1 Gruppen konsern samlet, på selskapsnivå, eller et gitt organisasjonsnivå er, eller kan være eksponert mot. Risikouniverset viser kjente risikokategorier, og listen er dermed ikke uttømmende. Linjeorganisasjonen skal benytte det definerte risikouniverset for SpareBank 1 Gruppen konsern ved identifisering av risiko innenfor eget ansvarsområde.

Risikokategoriene gir en entydig definisjon av en risiko, hvor identifiserte risikoer eller hendelser skal plasseres i en risikokategori. Kategorisering av en identifisert risiko eller hendelse tilsier at risikoene i denne kategorien skal behandles etter samme prinsipper.

RISIKO- OG KAPITALSTRATEGI

Risikostyringen skal sikre at konsernet styrer risikoene det står overfor i samsvar med styrevedtatte rammer, slik at samlet risikoeksponering er i tråd med styrets overordnede risikovilje og fastsatte kapitalmål. Det skal oppnås gjennom en risikoprofil kjennetegnet av:

- En sterk risikokultur med høy bevissthet om risikostyring
- En optimal kapitalallokering i henhold til datterselskapenes og konsernets strategi
- Tilstrekkelig kapitalisering ut fra vedtatt risikoprofil

Risiko-, og kapitalstrategien fastsetter prinsipper og begreper som samlet bidrar til fastsettelse av overordnet risikoramme, som er kapitalmålet for SpareBank 1 Gruppen konsern. I oppbyggingen av kapitalmålet inngår:

1. Risikostrategi
2. Kapitalstrategi
3. Risikotoleranse og beredskapsplan
4. Risikorammer

RISIKOSTYRINGSPROSESSEN

De fem elementene beskrevet i første avsnitt i dette kapitlet utgjør risikostyringsprosessen. Prinsippene i risikostyringsprosessen er implementert i flere av konsernets prosesser og leveranser gjennom året. Konsernets prosess for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA), konkluderer og oppsummerer resultatene i samarbeid med styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

B.4 INTERNKONTROLLSYSTEM

Konsernet har et omfattende internkontrollsystem som inkluderer risikoworkshop i de ulike datterselskapers ledergrupper og forretningsområder, stikkprøvekontroller, revisjoner, hendelsesrapportering og et system for oppfølging av forbedringstiltak. I tillegg gjennomfører konsernet en internkontroll årlig for å bekrefte kvaliteten på etablerte prosesser og kontrolltiltak.

SpareBank 1 Gruppen AS og datterselskapene gjennomfører årlig en egenrevisjon av styring og kontroll. Det skal årlig gjennomføres en risikokartlegging i forretningsområdene hvor fokuset er å identifisere samt vurdere sentrale risikoer. Vurderingene gjøres med særlig fokus på å avdekke svakheter i kontrollmiljøet, mangler i innarbeidede kontrolltiltak, mangler i kompetanse og sentrale IT-risikoer.

På bakgrunn av gjennomgangen utarbeides relevante tiltak som følges opp gjennom året. Risikoene følges opp gjennom året og status rapporteres kvartalsvis til styret. Internkontrollen rapporteres hovedsakelig gjennom evaluering av styring og kontroll i ORSA-rapporten, samt gjennom den løpende risikorapporteringen til styret. Det enkelte forretningsområdets arbeid med tiltak følges opp gjennom året av compliancefunksjonen i hvert enkelt selskap i konsernet.

B.5 INTERNREVISJONSFUNKSJONEN

Internrevisjonen er konsernets tredje forsvarslinje og organisert som et selvstendig og uavhengig kontrollorgan direkte underlagt styret. Internrevisjonen gir styret og ledelsen en uavhengig og nøytral vurdering av selskapets risikostyring og internkontroll. Gjennom nøytrale vurderinger og anbefalinger bidrar internrevisjon til at organisasjonen når sine mål på en effektiv og tilfredsstillende måte. Internrevisjonen er utkontraktert til EY.

Internrevisjonsfunksjonen utarbeider årlig et forslag til revisjonsplan for selskapet. Revisjonsplanen er basert på internrevisjonens behovsvurderinger og på mottatte innspill fra ledelsen i konsernets selskaper. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer for virksomhetens mål og strategier er dekket. Revisjonsplanen inneholder en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamet, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn. Med bakgrunn i planen beslutter styret internrevisjonens prioriteringer og ressursbruk.

Internrevisjonen utarbeider en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger. Funn og anbefalinger følges opp av selskapet.

B.6 AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen er beskrevet i kapittel B.1.2.

B.7 UTKONTRAKTERING

SpareBank 1 Gruppen AS skal ha en effektiv prosess som skal sikre tilfredsstillende etterlevelse av regelverk, og at selskapet ikke påføres tap eller sanksjoner som følge av ekstern aktørs brudd på avtaler og regler knyttet til utkontraktering. Dette skal skje gjennom:

- Tydelig definerte ansvarsforhold og roller for all utkontraktert virksomhet.

- Skriftlige avtaler med leverandører som er tydelig i forhold til ansvar og krav, og muliggjør innsyn og kontroll, og sanksjoner i tilfelle brudd.
- Å påse at leverandører har etablert tilfredsstillende internkontrollsystemer, og beredskapsplaner.
- Rutiner for rapportering av nødvendig data fra leverandøren til virksomhetsområdene og selskapene i sparebank 1 gruppen konsern. Konsern.
- Etablerte prosesser for å følge opp og rapportere etterlevelsen av avtalen.

Før inngåelse av nye utkontrakteringsavtaler skal følgende gjennomføres:

- Vurdering om prosessen eller funksjonen som er tenkt utkontraktert kan håndteres internt.
- Risikovurdering av den utkontrakterte virksomheten, herunder vurdering av hvorvidt den utkontrakterte virksomheten er kritisk eller vesentlig, identifikasjon og kartlegging av operasjonelle- og compliancerisiko forbundet med avtalen inklusive konsentrasjonsrisiko.
- Vurdering av at utkontrakteringen ikke er kjernevirksomhet.
Hensiktsmessig due diligence av leverandøren (oppdragstaker) og eventuelle underleverandører.
- Exit-strategier skal adresseres før avtaleinngåelse, herunder skal følgende muligheter adresseres;
 - flytting av utkontrakterte funksjoner og data til alternative tilbydere
 - ta oppgaven tilbake i selskapet, herunder tilgang til kapasitet og kompetanse eventuelle andre tiltak som sikrer kontinuerlig leveranse av virksomhet som er utkontraktert

FORVALTNING OG DRIFT AV INNGÅTTE UTKONTRAKTERINGSAVTALER

Oppfølging og håndtering skal inkludere:

- Vurdering av hvorvidt den utkontrakterte virksomheten er kritisk eller viktig.
- Risikoidentifisering, risikomåling og risikohåndtering av utkontraktert virksomhet.
- Identifisering, måling og håndtering av potensielle interessekonflikter.
- Planer for løpende drift, herunder:
 - Prosedyrer for varsling av vesentlige endringer hos en leverandør.
 - Planer for gjenoppretting og krisehåndtering av kritisk eller viktige utkontrakteringer skal foreligge og skal til enhver tid være oppdatert
 - Exit-strategier som inkluderer prosedyrer for å håndtere brudd i tjenester, og ikke-forventet terminering av kontrakt.
 - Exit-strategier skal være dokumentert for utkontraktering av virksomhet som vurderes som kritisk eller viktig.
- Løpende vurdering av leverandørers prestasjon i forhold til inngått avtale.

SpareBank 1 Gruppen konsern skal føre en oversikt over inngåtte utkontrakteringsavtaler. Oversikten skal omfatte alle avtaler som innebærer utkontraktering av virksomhet, også avtaler som ikke er meldepliktige til Finanstilsynet. En slik samlet og oppdatert oversikt er en nødvendig del av grunnlaget for selskapets egen risikovurdering, styring og kontroll av utkontraktert virksomhet og skal kunne fremlegges på Finanstilsynets forespørsel

Oversikten skal inneholde opplysninger i henhold til Finanstilsynets Rundskriv - Veiledning om utkontraktering, kapittel 7, datert 21.12.2021.

I tillegg skal oversikten inneholde følgende informasjon:

- Ansvarlig leder for hver enkelt utkontraktering.
- Hvilke utkontrakteringer som er vurdert som kritiske og vesentlige.
- Leverandører som er autorisert av relevante myndigheter.
- Et skille mellom gruppeintern utkontraktering inkludert eierskapsandel, og eksterne utkontrakteringer.
- Utkontrakteringsavtaler innenfor og utenfor EU/EØS.
- Navnet på skytjenestetilbyderen og navnet på morselskapet (hvis relevant)
- En beskrivelse av aktiviteter og data som skal utkontrakteres
- Landet, eller landene der tjenesten skal utføres (inkludert stedet av data)
- Datoen for oppstart av tjenesten
- Utløpsdato for tjenesten eller neste dato for fornyelse av kontrakt (hvis relevant)

I tabellene nedenfor vises en oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester i SpareBank 1 Gruppen konsern.

SpareBank 1 Forsikring AS utkontrakterte oppgaver/funksjoner:

Jurisdiksjon	Utkontrakterte funksjoner/oppgaver
Internrevisjon	Norge
Fonds-administrasjon	Norge
Pensjons-forvaltning	Norge
Kjernesystem	Danmark
IT-systemer, informasjons-sikkerhet og fysisk sikkerhet	Norge
Distribusjon, herunder gjennomføring av kundetiltak	Norge

Tabell 18: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester SpareBank 1 Forsikring AS.

Fremtind Forsikring AS utkontrakterte oppgaver/funksjoner:

Jurisdiksjon	Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver
Norge	Distribusjon, Internrevisjon, Økonomitjenester, Juridiske tjenester, Intern drift, IKT-løsninger, IKT-tjenester
Storbritannia	Fondsadministrasjon
USA og EU	IKT-tjenester

Tabell 19: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Forsikring AS.

Fremtind Livsforsikring AS utkontrakterte oppgaver/funksjoner:

Tjenesteyter	Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver
Fremtind Forsikring AS	Distribusjon, risikovurdering, compliancefunksjon, mv.

SpareBank 1 Gruppen	Økonomitjenester, juridiske tjenester, intern drift mv.
DNB Bank ASA, LO og Norsk sykepleierforbund	Distribusjon
Northern Trust	Fonds-administrasjon
EY	Internrevisjon
Lumera	Aktuarfunksjon
KPMG	Valgt revisor
SpareBank1 Utvikling	IKT-løsninger, sikkerhetstjenester mv.
PostNord Strålfors	Kundekommunikasjon
TietoEVERY (Unit4)	Regnskapsløsning
Softtronic	Risikoklassifiseringsløsning
Munich Re Automation Solutions	IKT-løsning
Amazon Web Services	IKT-løsninger
FIS Capital Markets UK	IKT-løsninger

Tabell 20: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Livsforsikring AS.

B.8 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel B gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets system for risikostyring og internkontroll gjennom perioden.

C. RISIKOPROFIL

Konsernets risikostyring skal bidra til trygghet for kunden i tillegg til å gi god avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten. Selskapets interne og eksterne kontrollaktiviteter skal sikre at definerte risikogrenser overholdes og at eksisterende risikobilde er godt kommunisert i organisasjonen.

Kvantifiseringen av konsernets risiko gjøres i henhold til Solvens II-regelverket. Konsernets risikoprofil basert på risikoklassifisering/undermoduler etter Pilar 1 er behandlet i dette kapittelet. I tillegg omtales likviditetsrisiko og andre vesentlige risikoer.

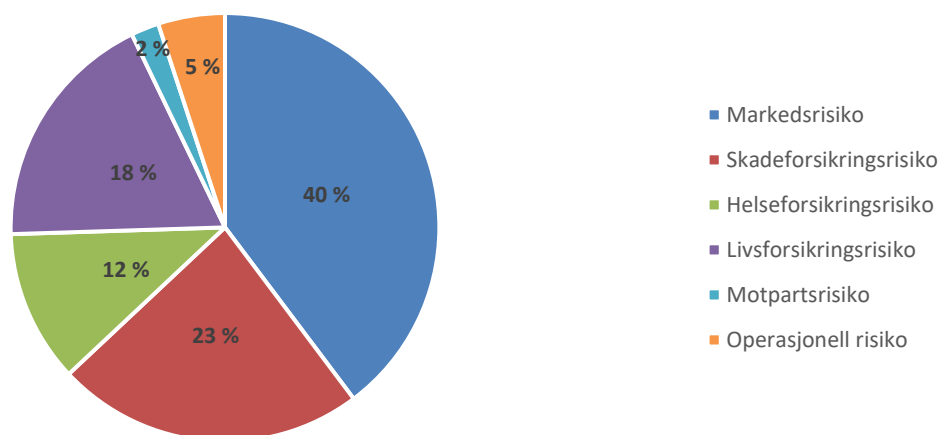

Figur 3: Overordnet risikoprofil basert på standardformelen.

Solvenskapitalkrav for SpareBank 1 Gruppen konsern per 31.12.23 utgjorde 7.499 mill. kroner og solvenskapitalen utgjorde 13.556 mill. kroner, tilsvarende en solvensmargin på 181 %, opp fra 169 % sammenlignet med 31.12.22.

Tabellen nedenfor viser hvordan konsernets beregnede risiko var fordelt per 31.12.23 mellom de ulike hovedkategoriene i standardformelen under Solvens II.

SB1G konsolidert - fordeling av totalrisiko
etter justering for kundenes andel av tapet i livvirksomheten

Figur 4: Fordeling av hovedkategorier risiko etter standardmetoden.

C.1 FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsrisiko omfatter de risikoer konsernet er eksponert for gjennom selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. Forsikringsrisiko omfatter modulene for livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, og skadeforsikringsrisiko etter standardmetoden.

SpareBank 1 Forsikring AS har eksponering mot livsforsikringsrisiko. Fremtind Forsikring AS har eksponering mot skadeforsikringsrisiko. Begge selskapene har eksponering mot helseforsikringsrisiko. For SpareBank 1 Gruppen konsern konsolideres risikoen samlet for konsernet.

C.1.1 LIVSFORSIKRINGSRISIKO

Livsforsikringsrisiko omfatter de risikoene SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS er eksponert mot knyttet til livsforsikring, som vist i figuren nedenfor.

Figur 5: Risikotyper livsforsikringsrisiko.

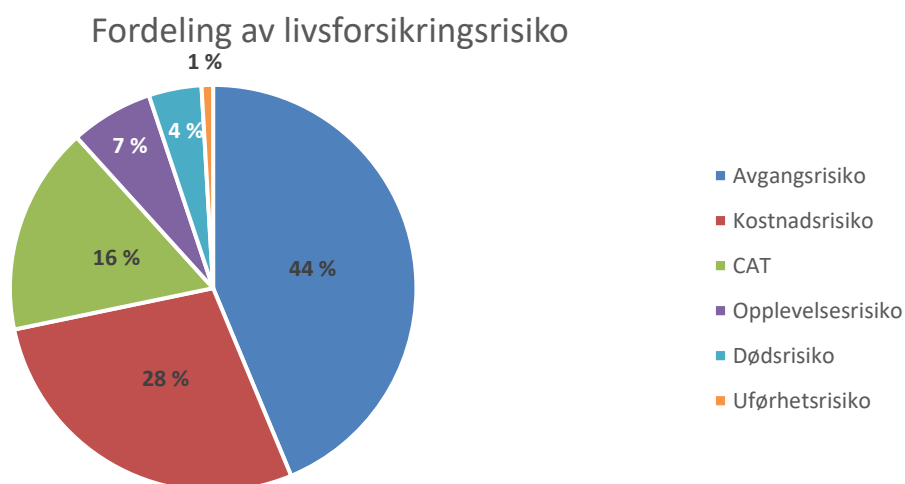
I tabellen nedenfor gis en nærmere forklaring av de ulike risikotypene som hører til livsforsikringsrisiko.

Risikotype	Forklaring
Dødsrisiko	Risiko for tap knyttet til at dødeligheten blir høyere enn beste antakelse, og at selskapet derfor får flere dødsrisikoutbetalinger enn forutsatt.
Opplevelsesrisiko	Risiko for tap knyttet til at dødeligheten blir lavere enn beste antakelse, og at selskapet derfor må utbetale pensjoner over en lengre periode enn forutsatt.
Uførhetsrisiko	Risiko for tap knyttet til at uførheten blir høyere eller reaktiveringen lavere enn beste antakelse, og at selskapet derfor får høyere uføreutbetalinger enn forutsatt.
Kostnadsrisiko	Risikoen for tap knyttet til at kostnadene og inflasjonen blir høyere enn beste antakelse, slik at selskapet får høyere administrasjonsutgifter enn forutsatt.
Avgangsrisiko	Risiko for tap knyttet til at avgangen avviker fra beste antakelse. Med avgang menes alle lovbestemte eller kontraktsmessige rettigheter kunden har til å avslutte, gjenkjøpe, redusere eller innskrenke kontrakten.
Katastroferisiko	Risiko for tap fordi erstatninger knyttet til dødelighet, uførhet, ulykke eller sykdom øker som følge av en katastrofe knyttet til ulykke eller pandemi. Dersom mange av selskapets kunder med samlet høy forsikringsrisiko oppholder seg på samme sted, for eksempel i samme bygning, utgjør dette en konsentrasjonsrisiko.

Tabell 21: Risikotyper livsforsikringsrisiko.

Under forsikringsrisiko liv utgjør avgangs-, kostnads- og dødsrisiko de største risikoene. Avgangsrisikoen fremkommer som tap på eiers kapital ved umiddelbar frivillig avgang. For produkter med god lønnsomhet vil dette kunne ha vesentlig betydning for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Gruppen konserns solvensposisjon, da fremtidig forventet resultat til eier vil reduseres. Kostnadsrisiko regnes som tap på eiers resultat gitt økt kostnadsnivå på 10 % og en kostnadsinflasjon på 1 % årlig i forhold til beste estimat. I og med at flere av produktene regnes frem til kontraktens utløp får dette en betydelig negativ effekt. Dødsrisiko stammer i stor grad fra individuell kapital død og gruppeliv død.

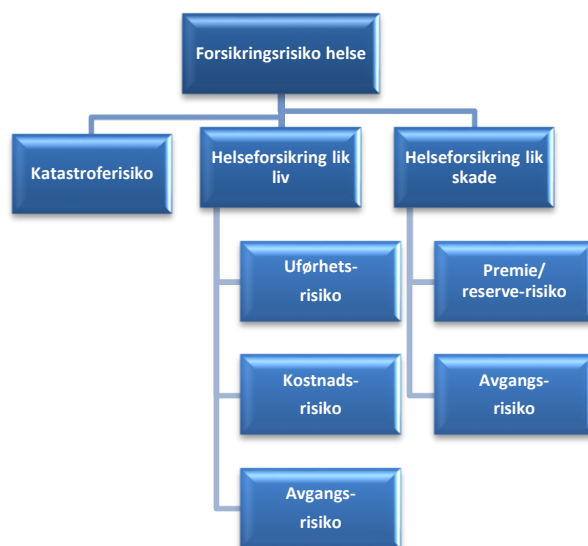
Figur 7 nedenfor viser den prosentvise fordelingen av forsikringsrisiko liv per risikoelement.

Figur 6: Fordeling livsforsikringsrisiko.

C.1.2 HELSEFORSIKRINGSRISIKO

Helseforsikringsrisiko omfatter de risikoene SpareBank 1 Gruppen konsern er eksponert for knyttet til helseforsikring, som vist i figuren nedenfor. SpareBank 1 Gruppen konsern har eksponering mot katastroferisiko helse, og helseforsikring lik skade i både SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind Forsikring AS.

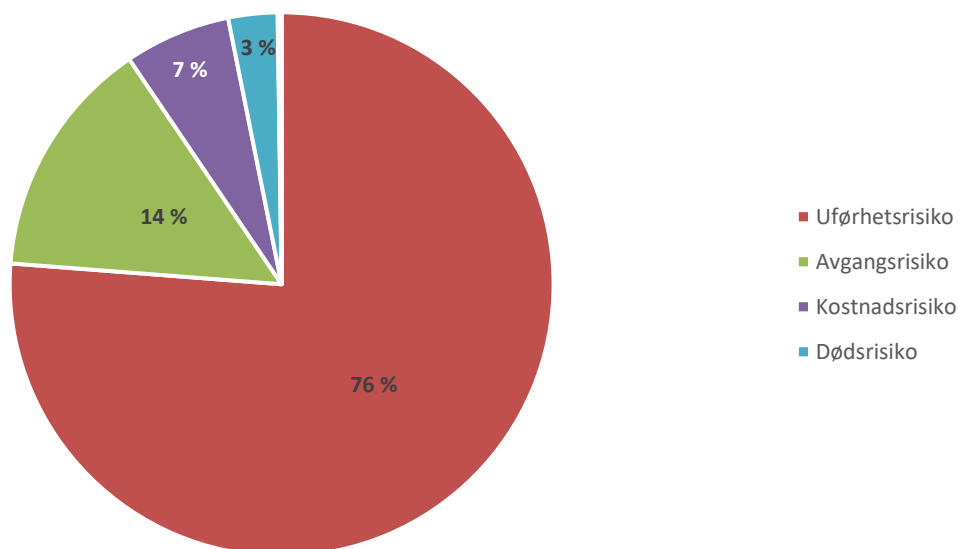
Figur 7: Risikokategorier helseforsikringsrisiko.

I tabellen nedenfor gis en nærmere forklaring av de ulike risikotypene som hører til helseforsikringsrisiko.

Risikotype	Forklaring
Katastrofe-, uførhets-, kostnads- og avgangsrisiko	Se definisjon gitt i Tabell 21.
Premie- og reserve risiko	Risiko for at premier og tilhørende premiereserver ikke er tilstrekkelige i forhold til de forpliktelser selskapet har påtatt seg ved inngåelse av forsikringskontrakter (tegningsrisiko), og risiko for at erstatningsavsetningene og utbetalingsreservene ikke er tilstrekkelige i forhold til de krav avsetningene skal dekke (reserverisiko). Kostnadsrisikoen en del av premierisikoen i dette segmentet.

Tabell 22: Risikotyper helseforsikringsrisiko.

Under helseforsikring lik liv utgjør uførhet den største risikoen. For helseforsikring lik skade er premie/reserverisiko den største risikoen. Fordelingen av helseforsikringsrisiko per element fremgår av figuren under.

Figur 8: Helseforsikringsrisiko SpareBank 1 Gruppen konsolidert.

C.1.3 SKADEFORSIKRINGSRISIKO

Skadeforsikringsrisiko er begrenset til selskapet Fremtind Forsikring AS, og omfatter de risikoene selskapet er eksponert for gjennom sin forsikringsvirksomhet. Disse fordeler seg på følgende risikokategorier:

Figur 9: Skadeforsikringsrisiko.

Risikotype	Forklaring
Premie- og reserverisiko	Se definisjon i tabell tidligere i dette kapitlet.
Avgangsrisiko	Se definisjon i tabell tidligere i dette kapitlet.
Katastroferisiko	<p>Katastroferisiko oppstår som følge av feil i håndtering av aggregering og/eller akkumulering av risiko. Dette kan resultere i økt eksponering for katastroferisiko som for eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> Naturkatastrofe Menneskeskapte katastrofer som terror og eksplosjon/brann Pandemi, masseulykke og konsentrasjon av mennesker som beskrevet

Tabell 23: Risikotyper skadeforsikringsrisiko.

C.1.4 FORSIKRINGSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

For å redusere forsikringsrisikoen benytter selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS seg av reassuranseavtaler.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Vurdering av reassuranse inngår som en del av SpareBank 1 Forsikring AS sin produktutviklingsprosess for alle nye produkter og endring av eksisterende produkter. Videre er selskapets risikoprofil og risikobærende evne sentrale faktorer ved bestemmelse av hensiktsmessige former for reassuranse. Selskapets policy for forsikringsrisiko gir hovedmålene for reassuranseprogrammet.

FREMTIND FORSIKRING AS

Selskapet styrer forsikringsrisikoen gjennom selskapets fastsatte tegningsregler innenfor definerte områder, og gjennom gjenforsikringsavtaler. Gjenforsikring (også omtalt som reassuranse) er en forsikringsavtale som beskytter selskapet mot store erstatningskrav. Disse avtalene er gjenstand for årlig fornyelse. Selskapets nivå på egenregning (tilsvarende egenandel for gjenforsikring) blir vedtatt av styret i henhold til selskapets risikotoleranse.

FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Foretaket styrer forsikringsrisikoen gjennom foretakets fastsatte tegningsregler innenfor definerte områder, og har utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av forsikringsrisiko. Ved tegning av individuelle risikoprodukter og enkelte gruppelivsprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves, eventuelt også i form av reserverasjoner på dekningen eller eventuelt avslag. Ved inngåelse av gruppelivsavtaler risiko-vurderes bedriften, foreningen og visse forsikrede.

C.2 MARKEDSRISIKO

Konsernet er eksponert mot markedsrisiko gjennom investeringsporteføljene i selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. Markedsrisiko består av risiko knyttet til negativ verdiutvikling i aksjer, renter, ufordelaktig utvikling i kredittmarginer (spread), valuta og eiendom. I tillegg vil selskapene kunne ha mulighet til å ha en mindre andel av alternative investeringer som for eksempel hedgefond og private equity.

Markedsrisiko	
Risikokomponent	Forklaring
Aksjerisiko	Aksjerisiko er risiko knyttet til endring i markedsverdi for posisjoner i egenkapitalinstrumenter, herunder aksjer, aksjefond, kombinasjonsfond, hedgefond og private equity, samt derivater med egenkapital-instrumenter som underliggende.
Renterisiko	Renterisiko defineres som endring i markedsverdier på selskapets investeringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet samt selskapets forsikringsforpliktelser som følge av endring i markedsrentene.
Eiendomsrisiko	Eiendomsrisiko er risiko knyttet til verdiutvikling på selskapets posisjoner i fast eiendom, samt derivater med eiendom som underliggende. Eventuelle plasseringer i eiendomsfond som ikke har et vesentlig innslag av lånefinansiering medregnes under vurderingen av eiendomsrisiko.

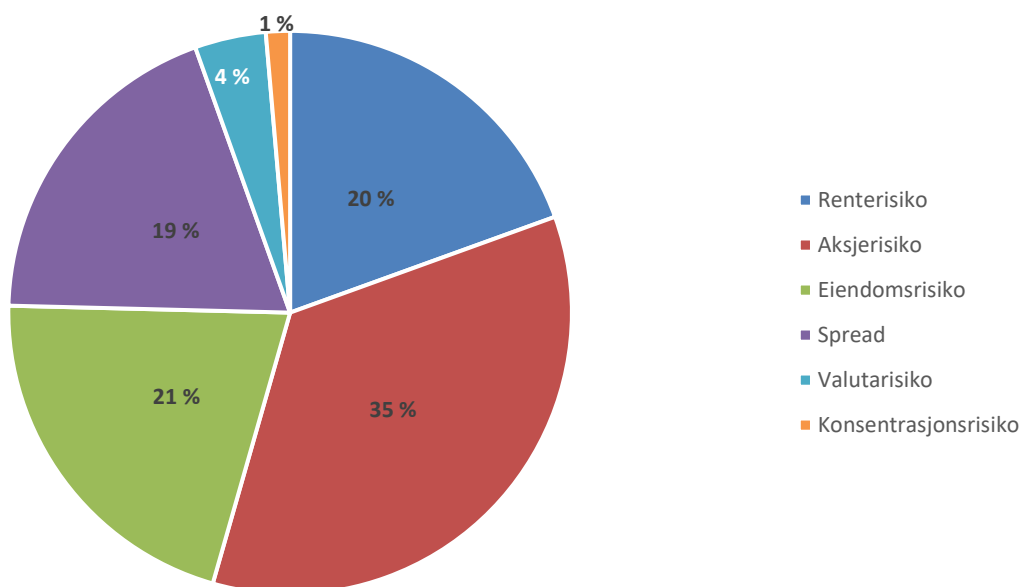
Kredittmarginrisiko (spreadrisiko)	Kredittmarginrisiko er risiko for endring i markedsverdi på selskapets investeringer i rentepapirer som følge av endring i kredittmarginer for ulike kreditt-rating klasser.
Valutarisiko	Valutarisiko er risiko for tap som oppstår som følge av endring i kursen mellom norske og utenlandske valutaer.

Tabell 24: Risikotyper markedsrisiko.

Selskapene har i hovedsak investeringer i rente-, aksje-, og eiendomsmarkedet. For SpareBank 1 Forsikring AS, er den finansielle risikoen blant annet knyttet til om selskapet klarer å innfri den årlige rentegarantien hvert år og på lang sikt knyttet til de forsikringstekniske avsetninger.

Aksjerisiko, kredittmarginrisiko (spreadrisiko), og eiendomsrisiko er de største markedsrisikoene beregnet etter standardmetoden for konsernet.

Figuren nedenfor viser prosentvis fordeling av SpareBank 1 Gruppen konserns netto (etter justering for kundenes andel av tapet) markedsrisiko brutt ned på de ulike risikoelementene.

Figur 10: Markedsrisiko SpareBank 1 Gruppen konsolidert.

C.2.1 MARKEDSRISIKO - RISIKOKONSENTRASJON

Konsernets investeringsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS anses veldiversifiserte både med hensyn på allokering mellom ulike aktivklasser samt at ingen enkeltinvesteringer utgjør en uforholdsmessig stor andel av investeringene. SpareBank 1 Gruppen AS har en mindre risikokonsentrasjon som følge av selskapets eierpost i Kreditor AS.

C.2.2 MARKEDSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS administrerer de respektive investeringsporteføljene i henhold til risikoprofil med de begrensninger selskapenes styrer fastsetter gjennom blant annet investeringsrammer knyttet til øvre og nedre grense for hver aktivklasse, durasjoner og kreditt-rating.

SpareBank 1 Forsikring AS

Eksposeringen mot utenlandsk valuta i investeringsporteføljene er delvis valutasikret.

Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS

Selskapet administrerer investeringsporteføljen i henhold til risikoprofilen selskapets styre fastsetter gjennom risikostrategi og investeringsstrategi som fremmer en godt diversifisert investeringsportefølje. Som et ledd i å redusere markedsrisikoen benyttes valutasikringsderivater for investeringer i utenlandske verdipapirer. Selskapets obligasjoner skal være tilnærmet 100 prosent valutasikret. Valutaeksposeringen følges opp på løpende basis.

Selskapets netto rentesensitivitet reduseres ved at obligasjonsporteføljene er tilpasset forsikringsforpliktelsene, slik at rentendringer søkes å ha liten resultat effekt.

Selskapets risikostyringsfunksjon har ansvaret for å følge opp de ovennevnte risikoreducerende tiltakene og effektene.

C.2.3 FORSIKTIGHETSPRINSIPPET

Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av selskapenes investeringsstrategi som er vedtatt av de respektive styrene i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. Selskapenes markedsrisiko er for det vesentligste relatert til renterisiko, spreadrisiko, aksjerisiko og eiendomsrisiko. Eksposeringen mot utenlandsk valuta i investeringsporteføljen er valutasikret til NOK, noe som reduserer valutarisikoen til et relativt sett begrenset nivå.

Diversifisering og spredning av de ulike risikotypene og verdipapirene i investeringsporteføljen er sentralt i investeringsstrategien og tilhørende retningslinjer. Hovedformålet er at ingen forvaltere, enkelt fond eller enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastningen og risikoen i porteføljen. Det benyttes derfor flere forvaltere og det settes krav til maksimal konsentrasjon mot motparter der det er relevant og kan være en utfordring.

Selskapene benytter eksterne forvaltere i forvaltningen av hhv. aksjer og renter, og utvelgelsen av forvaltere skjer på uavhengig basis.

Styrene setter prosentuelle rammer for hver aktivaklasse, i tillegg setter også styrene rammer innenfor aktivaklassene. Rammene i kapitalforvaltningen er ment å sikre at porteføljen og investeringene er i tråd med forsiktighetsprinsippet. Rammene og strategien sikrer dermed at investeringene har riktig profil og eksposering med tanke på kredittkvalitet, likviditet, prising, målbarhet med mer. Eksempelvis er det blant annet krav til hvor stor del av porteføljen som skal være i Investment grade rentepapirer og hvor stor del som kan være i såkalte High yield rentepapirer, med noe høyere risiko og forventet avkastning.

Ved investering i nye produkter, aktivaklasser eller instrumenter vil det gjennomføres utstrakt testing og inngående vurderinger før man investerer i disse. Dersom det på basis av vurderingene og undersøkelsene besluttes å investere i en ny type instrument eller aktivaklasse, vil man normalt eksponere et mindre beløp for å sikre at selskapets rutiner og systemer kan håndtere dette innen eksposeringen økes til et mer vesentlig nivå.

C.3 MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko defineres som risikoen for at konsernet påføres tap som følge av at selskapenes motparter ikke innfrir sine forpliktelser. Motpartsrisiko er inndelt i Type 1 og Type 2, hvorav

førstnevnte omfatter reassuransekontrakter, derivatmotparter og bankinnskudd mens sistnevnte omfatter fordringer på formidlere og kunder.

Størrelsen på motpartsrisiko Type 1 avhenger i stor grad av motpartens kredittrating. Kredittratingen for reassurandører overvåkes kontinuerlig av foretaket.

SpareBank 1 Forsikring AS - Motpartsrisiko

For å redusere motpartsrisikoen på oppgjørstidspunktet for inngåtte derivater har selskapet etablert ISDA-avtaler med Credit support annex (CSA) mot selskapets største motparter. I disse avtalene vil selskapet motta eller stille sikkerhet fortløpende som tilsvarer netto tilgodehavende/skyldig beløp mot den enkelte motpart.

Selskapet har også rammer for inngåelse av reassuransekontrakter der valgt reassurandør ikke skal ha lavere offisiell rating enn A- og at risikoen skal spres på flere reassurandører. Rating sjekkes jevnlig.

Fremtind Forsikring AS - Motpartsrisiko

Per 31.12.2023 utgjorde Type 1- og Type 2 risiko henholdsvis 89 og 11 prosent av kapitalkravet for motpartsrisiko før diversifisering.

Fremtind Livsforsikring AS - Motpartsrisiko

Per 31.12.2023 utgjorde Type 1-risiko 79 prosent, og Type 2-risiko 21 prosent av foretakets motpartsrisiko.

Øvrige selskaper - Motpartsrisiko

SpareBank 1 Factoring AS er eksponert mot kredittrisiko. SpareBank 1 Factoring AS gir kreditt med sikkerhet i utestående fakturaer. SpareBank 1 Factoring AS gjennomfører kredittvurdering både av klienter som har factoringkreditt, samt av kunder som factoring-klientene selger til. De av klientens kunder som ikke har en tilstrekkelig kredittkvalitet, vil normalt ikke finansieres. SpareBank 1 Factoring AS har i tillegg kredittforsikret sine største eksponeringer. Basert på at selskapet har gode kredittrutiner både med hensyn til å vurdere den enkelte factoringklient, og rutiner for å analysere factoringklientens kunder, har selskapet en god og diversifisert risikostruktur. Det vurderes ut fra dette at en beregning av kredittrisikoen i forhold til regulatoriske kapitalkrav gir et godt utgangspunkt for å estimere kredittrisikoen på factoringområdet.

C.4 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risiko for at enten morselskapet eller et av datterselskapene ikke klarer å betjene forpliktelsene innen forfall uten at det oppstår vesentlige ekstrakostnader. For å unngå dette er likviditetsstyring viktig både på et operasjonelt og strategisk plan.

RISIKOTOLERANSE

Konsernet skal ha moderat til lav likviditetsrisiko. Policy for likviditetsstyring og finansiering skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring slik at konsernet til enhver tid har tilstrekkelig likviditet til å dekke sine forpliktelser ved forfall. Det er også utarbeidet beredskapsplan som beskriver hvilke tiltak som skal iverksettes dersom konsernet ikke klarer å betjene sine forpliktelser innen forfall.

LIKVIDITETSRESERVER

SpareBank 1 Gruppen AS' likviditetsbehov vil normalt bestå av følgende komponenter:

- a) Kapitalbehov for å dekke løpende driftskostnader og renter i en situasjon der SpareBank 1 Gruppen AS ikke får tilført konsernbidrag eller utbytte fra datterselskapene
- b) Kapitalbehov for å betale renter og forfall på eksisterende lån
- c) Utbytte til eierne og konsernbidrag eller utbytte til datterselskap
- d) Oppkjøp av virksomhet
- e) Finansiering av virksomhet i datterselskap gjennom tilførsel av egenkapital og/eller lån

Målsatt likviditetsreserve skal utgjøre 150 mill. kroner. Dersom likviditetsreserven ligger lavere enn 100 mill. kroner skal det rapporteres til administrerende direktør og det skal fremlegges en plan for hvordan man så raskt som mulig skal komme tilbake til en likviditetsreserve på 150 mill. kroner. Den målsatte likviditetsrammen må ses opp mot at selskapet har etablert lånemuligheter i eierbankene.

Det legges til grunn at utbytte og eventuelle større oppkjøp/selskapsetableringer eller kapitaltilførsler til SpareBank 1 Gruppens datterselskap, ref. punkt c)-d), i utgangspunktet ikke skal dekkes av likviditetsreserven. Beholdning av likvide eiendeler kan omfatte kontanter, bankinnskudd, omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning og kommitterte kredittfasiliteter.

FINANSIERING

SpareBank 1 Gruppen AS finansieres av eierbankene gjennom en kombinasjon av langsiktig og kortsiktig finansiering. Ved behov vil selskapet også kunne benytte innlån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet som finansieringskilde.

SpareBank 1 Gruppen AS skal til enhver tid sørge for tilstrekkelig stabil og diversifisert langsiktig finansiering i forhold til sine eiendeler.

SpareBank 1 Gruppen AS har inngått en konsernkontoordning med datterselskapene. I den forbindelse er det etablert en samlet kredittramme. Ubenyttet kreditt, utover de rammene som er tildelt datterselskapene gjennom konsernkontoordningen, inngår som en del av likviditetsreserven.

PROGNOSE

Det utarbeides månedlige likviditetsprognoser for SpareBank 1 Gruppen AS.

FORTJENESTE I FREMTIDIGE PREMIER

Beregningen av "Expected profits in future premiums" (EPIFP) gjøres på hver homogen risikogruppe og samles i én post. EPIFP beregnes som differansen mellom de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin) beregnet i samsvar med direktivet og en beregning av de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin), der det forutsettes at fremtidig premie ikke mottas. Per 31.12.23 var den beregnede fortjenesten i fremtidige premier på 833 mill. kroner for SpareBank 1 Forsikring AS. For Fremtind Forsikring AS var den beregnede fortjenesten i fremtidige premier 716 mill. kroner, og for Fremtind Livsforsikring AS var beløpet estimert til 1.048 mill. kroner.

C.5 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som en følge av sviktende interne rutiner eller prosesser. Dette kan relatere seg til menneskelig svikt, systemsvikt eller eksterne hendelser.

Den operasjonelle risikoen favner således over alle øvrige risikokategorier og er ment å adressere disse i den grad de ikke eksplisitt er dekket av de respektive risikokategoriene. Operasjonell risiko under standardformelen omfatter ikke risiko relatert til strategiske beslutninger eller omdømmerisiko.

Kapitalkravet for den operasjonelle risikoen beregnes under standardformelen basert på et volummål for premier og reserver i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS.

SpareBank 1 Gruppen AS har også en policy for operasjonell risiko som gir overordnede føringer for sikre at konsernet samlet sett har effektive og hensiktsmessige prosesser for styring og kontroll av operasjonell risiko.

Videre er det etablert et kontrollmiljø som omfatter internkontrollgjennomgang, risikoworkshops, hendelsesdatabase for registrering av uønskede hendelser samt en risikostyringsdatabase for oppfølging av tiltak.

C.6 BÆREKRAFTSRISIKO

Bærekraftsrisiko er definert som hendelser knyttet til miljø (E), sosiale forhold (S) eller selskapsstyring (G) som kan ha en negativ effekt på verdien av investeringer eller verdien av forpliktelser.

Det er tidligere utarbeidet dobbel vesentlighetsanalyse for SpareBank 1 Gruppen AS, Fremtind Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, og SpareBank 1 Spleis AS. SpareBank 1 Forsikring AS jobber med å ferdigstille tilsvarende analyse innenfor eget selskap. Analysen er svært relevante for å forstå virksomhetenes risikoer og muligheter. En dobbelt vesentlighetsanalyse er også et tilfredsstillende strategisk verktøy som vil bidra til å integrere bærekraft i selskapets virksomhetsstyring. SpareBank 1 Gruppen AS har et ansvar som konsernspiss hvor ambisjon, KPI'er knyttet til dobbel vesentlighet, og rapportering etableres, i samarbeid med datterselskapene.

For perioden 2023-2025 er det etablert et veikart frem mot implementering av bærekraftsdirektivet CSRD (*Corporate Sustainability Reporting Directive*) for SpareBank 1 Gruppen AS. Veikartet er inndelt i følgende områder:

- Rapportering og data
- Risikostyring
- Organisasjon
- Strategi og drift

Bærekraftsrisiko og veikartet omfatter hele ESG området:

- Environmental – Miljø og klimarisiko
- Social – Sosiale forhold
- Governance – Forretningsetiske forhold

C.6.1 MILJØ OG KLIMARISIKO (E)

Miljø- og klimarisiko for SpareBank 1 Gruppen konsern består av fysisk risiko, og overgangsrisiko. SpareBank 1 Gruppen konsern er eksponert i forsikringsporteføljer og investeringsporteføljer. I investeringsporteføljen er det mest nærliggende å anta at overgangsrisikoen vil være størst. I skadeforsikringsvirksomheten ser vi allerede en økt fysisk risiko i produktovervåkingen og prognoseprosessene med en stigende trend for særlig vannrelaterte skader knyttet til flere av eiendomsprodukter.

C.6.2 SOSIALE FORHOLD OG FORRETNINGSMESSIGE FORHOLD (S OG G)

Den 01.07.22 trådte åpenhetsloven i kraft. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Den stiller også krav til åpenhet og innsyn for offentligheten i hvordan virksomhetene jobber med dette.

C.6.3 BÆREKRAFTSRAPPORTERING

SpareBank 1 Gruppen konsern skal etterleve CSRD for regnskapsåret 2025 med rapportering i 2026. Rapporteringskravene skal være i samsvar med offentliggjøringsforordningen (SFDR) og taksonomien. Fremtind Forsikring skal rapportere allerede for regnskapsåret 2024 da virksomheten faller inn under definisjonen som selskap av «allmenn interesse» sammen med øvrige noterte foretak, banker og kredittforetak etc., samtidig som at selskapets overskrider foreslåtte terskelverdier. De øvrige døtrene skal rapportere sammen med SpareBank 1 Gruppen AS som konsernspiss først for regnskapsåret 2025 (med rapportering i 2026).

C.7 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER

Gjennom konsernets ORSA-prosess identifiseres også risiko av mer strategisk og forretningsmessig karakter. Strategisk risiko defineres som risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Forretningsmessig risiko defineres som risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk og forretningsmessig risiko har stort fokus i selskapet og følges opp løpende. Dette innebærer å følge nøye med på utvikling i rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

C.8 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel C gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets risikoprofil gjennom rapporteringsperioden.

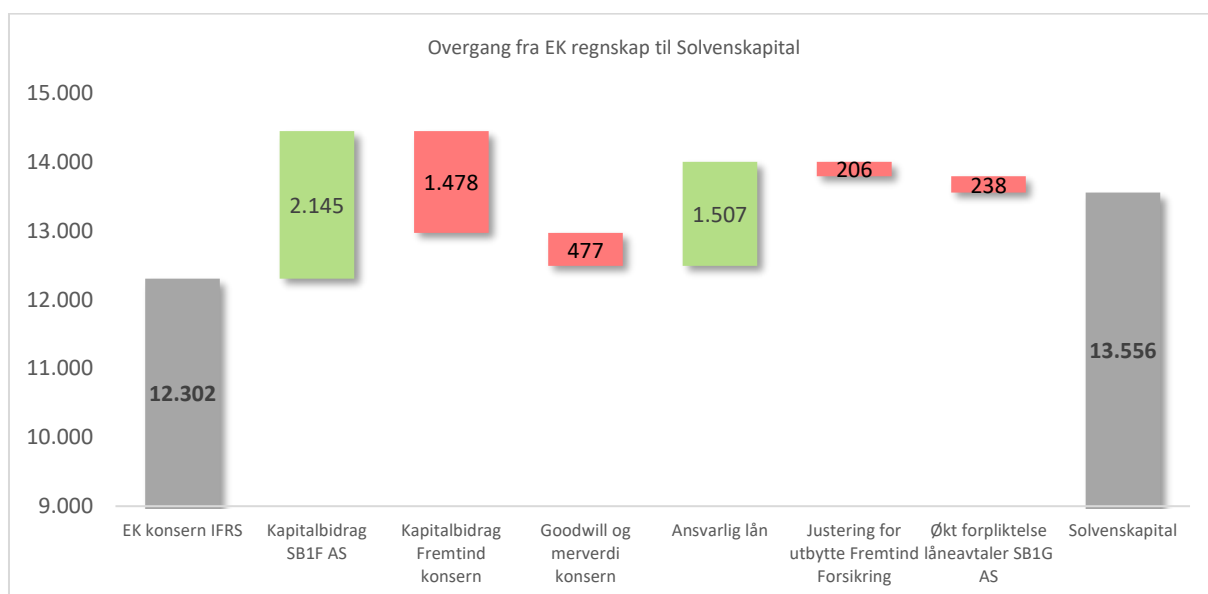
D. VERDSETTING FOR SOLVENSGFORMÅL

SpareBank 1 Gruppen AS har på konsolidert nivå utarbeidet Solvens II-balanse og regulatorisk kapitalkravsberegning (SCR) per 31.12.23. I dette avsnittet redegjøres for de gruppespesifikke aspekter som fremkommer både på kapitalkravet og ansvarlig kapital.

I Solvens II-balansen konsoliderer SpareBank 1 Gruppen AS forsikringsselskapene med morselskapet, og tar inn øvrige datterselskap SpareBank 1 Factoring AS og Spleis AS etter egenkapitalmetoden. Justeringene som liv- og skadeselskapet foretar på verdsettelse i Solvens II videreføres i konsernregnskapet.

SOLVENSKAPITAL/ ANSVARLIG KAPITAL

Figuren nedenfor viser endringene fra egenkapital i regnskapet til solvenskapital under Solvens II for SpareBank 1 Gruppen konsern per 31.12.23.

Figur 11: Endringer fra EK IFRS til tilgjengelig solvenskapital Pilar 1 SpareBank 1 Gruppen konsern.

- Egenkapital SpareBank 1 Gruppen IFRS konsolidert per 31.12.23: 12.302 mill. kroner
- Endret ansvarlig kapital som følge av overgang til markedsverdier i SpareBank 1 Forsikring AS: 2.145 mill. kroner.
- Endret ansvarlig kapital som følge av overgang til markedsverdier i Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS: - 1.478 mill. kroner. I denne justeringen ligger det et vesentlig fratrekk for immaterielle eiendeler og goodwill.
- Fratrukket goodwill og merverdier konsern: - 477 mill. kroner.
- Samlet ansvarlig lån for SpareBank 1 Gruppen konsolidert: 1.507 mill. kroner.
- Solvenskapitalen er redusert med 206 mill. kroner for forventet andel av utbytte fra Fremtind Forsikring AS som går ut av SpareBank 1 Gruppen konsern, minoritetens andel.
- Solvenskapitalen reduseres ved verdsettelse av SpareBank 1 Gruppen AS' lån fra morbankene til virkelig verdi: -238 mill. kroner.
- Per 31.12.23 gir dette en ansvarlig kapital på Solvens II konsolidert nivå på 13.556 mill. kroner.

VERDIVURDERING FOR SOLVENSFORMÅL

Verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger er beskrevet i de kvalitative rapportene for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. De samme verdivurderingsprinsipper som er benyttet i forsikringsselskapene er videreført konsistent på gruppenivå.

E. KAPITALSTYRING

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har etablert et internt fastsatt mål for den konsoliderte solvensmarginen etter Solvens II, hvor kapitalmålet er satt til 150 % solvensmargin ut ifra Pilar 1 standardmetoden. For SpareBank 1 Forsikring AS er kapitalmålet et intervall på 140-160 % solvensmargin. For delkonsernet Fremtind er kapitalmålet satt til mellom 145 % og 195 %².

Det fastsatte kapitalmålet er styrende i forhold til konsernets og datterselskapenes strategi for kapitalstyring, og tillegges vesentlig vekt ved vurderinger knyttet til kapitalbehov og utbytte/konsernbidrag. Gjennom konsernets ORSA-prosess foretas det fremskrivninger av kapitalbehov, både etter forventet utvikling og ulike stressscenarioer. Fremskrivningene gjøres med tidshorizont på 5 år. Konsernets ORSA-prosess er førende for å fastsette mål for kapitaliseringen samt identifisere behov for tiltak. Solvensmarginen ved utgangen av 2022 er 181 % for SpareBank 1 Gruppen konsolidert.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Gruppen AS har som mål å utbetale 60-70 % av overskuddet på konsolidert nivå som netto utbytte. Ved fastleggelse av utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vesentlig vekt på at man har en tilfredsstillende solvensmargin, basert både på gjeldende regelverk og de mål som er fastsatt av styret. I vurderingen av solvenssituasjonen skal det hensyntas kapitalbehov for fremtidig vekst samt selskapets ORSA-beregninger og likviditetssituasjon. Det er resultat etter skatt i morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS, som danner grunnlag for fastsettelse av størrelsen på utbyttet.

E.1 ANSVARLIG KAPITAL

Konsernets solvenskapital er på 13.556 mill. kroner per 31.12.23. Spesifikasjon av solvenskapitalen følger av tabellen nedenfor:

	31.12.2023	31.12.2022	Differanse
Tier 1	10.623	11.412	-0.788
Tier 2	2.933	2.993	-0.059
Tier 3			
Solvenskapital	13.556	14.403	-0.847

Tabell 25: Tilgjengelig solvenskapital per 31.12.23.

Konsernets tilgjengelige solvenskapital ble redusert med 847 mill. kroner fra 2022 til 2023.

E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV

Under Solvens II beregnes et solvenskapitalkrav (SCR) og et minimumskapitalkrav (MCR). SCR skal representere den kapital et selskap eller konsern må ha for å kunne tåle 99,5 % av mulige utfall på ett års sikt. MCR skal tilsvarende reflektere at selskapet minimum må tåle 85 % av mulige utfall på ett års sikt.

Ved brudd på SCR stilles det krav fra Finanstilsynet om å levere planer for hvordan selskapet skal kunne oppfylle SCR igjen. Det vil kreves at selskapets styre fremlegger eventuelle tiltak eller forbedringer av solvensposisjonen. I en normalsituasjon må selskapet i løpet av en periode på ni måneder igjen tilfredsstillende SCR kravet.

² Per 31.12.2022 var Fremtinds kapitalmål 150 % - 200 %.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	Tall i mill. kroner		
	31.12.23	31.12.22	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	5.620	6.149	-529
Skadeforsikringsrisiko	3.288	3.047	241
Helseforsikringsrisiko	1.625	1.750	-125
Livsforsikringsrisiko	2.594	2.698	-104
Motpartsrisiko	299	260	39
Kapitalkrav før diversifisering totalrisiko	13.426	13.904	-478
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4.622	-4.680	58
Kapitalkrav før operasjonell risiko	8.804	9.224	-420
Operasjonell risiko	713	652	61
Regulatorisk kapitalkrav for andre finansforetak	0	453	-453
Justering kundemidler gruppenivå	0	0	0
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-2.018	-1.830	-188
Kapitalkrav	7.499	8.498	-999
Solvenskapital	13.556	14.403	-847
Solvensmargin	181 %	169 %	0
Minstekapitalkravet MCR	3.201	3.147	54

Tabell 26: Endring SCR 2022-2023.

Ved brudd på MCR vil Finanstilsynet kunne frata selskapet konsesjonen dersom ikke selskapet møter kravet i løpet av tre måneder.

E.2.1 MINIMUMSKAPITALKRAV (MCR)

Minimumskapitalkravet til selskapet er på 3.201 mill. kroner per 31.12.23, økt fra 3.147 mill. kroner per 31.12.22. Minimum 80 % av minimumskapitalkravet skal bestå av Tier 1 kapital, tilsvarende 2.561 mill. kroner. SpareBank 1 Gruppen konsolidert hadde per 31.12.23 Tier 1 kapital på 10.623 mill. kroner og har dermed tilstrekkelig kapital i forhold til MCR.

E.2.2 SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)

SCR beregnes basert på sjokkscenarier mot eiendelene og forpliktelsene. SCR beregnes som BSCR (Basis Solvenskapitalkrav) tillagt operasjonell risiko og fratrukket tapsabsorberende evne. BSCR er beregnet ut fra sjokk av markeds-, livsforsikrings-, helseforsikrings- og motpartsrisiko, samt alle korrelasjonsmatriser gitt av regelverket. Sjokkfaktorene og korrelasjonene mellom de ulike risikoene er gitt i regelverket når konsernet benytter standardmodell.

Beregning per 31.12.23 viser at SpareBank 1 Gruppen konsern har et samlet solvenskapitalkrav på 7.499 mill. kroner, økt fra 8.498 mill. kroner fra året før. Solvenskapitalkravet er hensyntatt diversifisering, tapsabsorberende evne for forsikringstekniske avsetninger, og utsatt skatt ved inntruffet scenario.

E.2.3 KILDER TIL DIVERSIFISERINGSEFFEKTER PÅ GRUPPENIVÅ

SpareBank 1 Gruppen AS beregner solvensmargin konsolidert for konsernet. Dette innebærer at standardmetoden i henhold til Solvens II benyttes konsolidert for selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Gruppen AS. Den vesentligste driveren til økte diversifiseringseffekter på konsolidert nivå, ved bruk av standardmetoden er diversifiseringseffekter mellom markeds-, skadeforsikrings-, helseforsikrings-, livsforsikrings-, og motpartsrisiko.

E.2.4 BRUK AV VOLATILITETJUSTERT RENTEKURVE

De tre forsikringsselskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern benytter alle volatilitetsjustert rentekurve. For SpareBank 1 Gruppen konsern blir estimert solvensmargin 174 % per 31.12.23 uten volatilitetsjustering.

E.3 BRUK AV DEN DURASJONSBASERTE UNDERMODULEN FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET

Konsernet benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTEDE INTERNE MODELLER

Konsernet benytter standardformelen til beregning av kapitalkrav under Solvens II.

E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET OG MANGLENDE OPPFYLLELSE AV SOLVENSKAPITALKRAVET

Konsernet har en solvensmargin på 181 % per 31.12.23. Konsernet har overholdt krav til minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet i hele perioden.

E.6 ANDRE OPPLYSNINGER

SpareBank 1 Gruppen konsern beregner en tapsabsorberende evne av utsatt skatt ved inntruffet scenario på 2.018 mill. kroner i solvensberegning per 31.12.23. For å kunne legge til grunn den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt må konsernet ha identifisert og vurdert fremtidige hendelser, som vil medføre et tap og gevinster, og hvor forventet resultatoppbygging innenfor kommende femårsperiode, kan forsvare eiendelen. SpareBank 1 Gruppen konsern sine estimeringer bygger på fremskrivninger utarbeidet i denne forbindelse fra Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. For SpareBank 1 Forsikring AS er det gjort en konservativ antagelse av utsatt skatt konsolidert frem til ytterligere analyser er gjennomført.

Opplysningene i kapittel E gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets kapitalstyring.

F. VEDLEGG

F.1 OFFENTLIGE QRTER

Se vedlegget: SpareBank 1 Gruppen AS -
Vedlegg til SFCR kvantitative
rapporteringskjemaer per 31.12.23.